

Uzasadnienie projektu ustawy – Prawo wodne

Wprowadzenie

Ramowa Dyrektywa Wodna w preambule stanowi, że wspólnotowa polityka wodna wymaga przejrzystych, efektywnych i spójnych ram legislacyjnych, co należy odczytywać jako postulat wprowadzania na poziomie krajowym przepisów prawnych zapewniających pełną i racjonalną regulację prawną tego obszaru.

Zakładany zakres reformy gospodarki wodnej zmierza więc do wprowadzenia w obszarze regulacji nowej ustawy – Prawo wodne instrumentów zapewniających osiągnięcie celu Ramowej Dyrektywy Wodnej, jakim jest pełna realizacja zlewniowej polityki gospodarowania wodami spełniającej kryteria funkcjonalności i bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju, efektywności ekonomicznej, trwałości ekosystemów i akceptacji społecznej zgodnie z zasadą zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym także z gospodarczym korzystaniem z zasobów wodnych. Konieczne jest więc ukształtowanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych i technicznych w gospodarowaniu wodami, które zapewnią trwałe i zrównoważony społeczno-gospodarczy rozwój kraju, z uwzględnieniem potrzeb gospodarczego wykorzystania wód oraz zapewnieniem dostępności zasobów wodnych o odpowiedniej jakości i we właściwej ilości.

Konieczne jest także zapewnienie realnej i efektywnej władzy wodnej rozumianej zgodnie z art. 3 Ramowej Dyrektywy Wodnej i jej adekwatnego wpływu na sprawy gospodarki wodnej, w tym w szczególności planowania w gospodarowaniu wodami, ochrony zasobów wodnych oraz wprowadzenia systemu zgód wodnoprawnych. Władza wodna powinna mieć także decydujące zdanie w zakresie kierunków prowadzenia inwestycji na wodach i utrzymania urządzeń wodnych, a także zapewnienie osiągnięcia dobrego stanu wód i minimalizację ryzyka powodziowego na wszystkich szczeblach zlewniowego zarządzania zasobami wodnymi - lokalny (nadzór wodny), zlewni (zarząd zlewni), regiony wodnego (regionalnego zarządu gospodarki wodnej) oraz dorzeczy (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej).

W ramach wypełnienia warunkowości ex-ante uruchomienia środków pochodzących z programów operacyjnych Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz zgodnie z art. 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej postuluje się wprowadzenie systemowego rozwiązania zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi opartego na systemie usług wodnych.. Polska jest krajem

o stosunkowo małych zasobach wodnych, a efektywność ich użytkowania jest niska. Co więcej, w niektórych częściach Polski występują okresowo trudności w zaopatrzeniu w wodę, w tym w szczególności wodę pitną na potrzeby ludności. Stworzenie nowego, efektywnego systemu finansowania gospodarki wodnej oraz systemu bodźców finansowych kształtujących potrzeby wodne społeczeństwa i gospodarki, ma w tym obszarze znaczenie kluczowe, w tym także w ramach adaptacji do zmian klimatu.

Nowy system finansowania gospodarki wodnej, oparty na elastycznych instrumentach finansowych powinien więc znacznie przyczynić się do efektywnego i sprawnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz do wydatkowania środków na działania związane z zapewnieniem dostępności wód o odpowiednich parametrach jakościowych i we właściwej ilości.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, obowiązująca od dnia 1 stycznia 2002 r., zwana dalej „ustawą – Prawo wodne”, jest aktem normatywnym regulującym gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Ustawa reguluje także problematykę własności wód oraz gruntów pokrytych wodami, a także zasady gospodarowania tymi składnikami w odniesieniu do majątku Skarbu Państwa. Zakres przedmiotowy regulacji ustawy – Prawo wodne uprawnia więc do stwierdzenia, że jest to akt normatywny o zasadniczym znaczeniu dla gospodarki wodnej w Polsce, określający fundamentalne regulacje zarówno w płaszczyźnie przedmiotowej jak i podmiotowej.

Obowiązująca ustawa – Prawo wodne dokonała w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw UE:

- 1) dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991);
- 2) dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991);
- 3) dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

- (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275);
- 4) dyrektywy 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylającej dyrektywę 76/160/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 04.03.2006, str. 37);
  - 5) dyrektywy 2006/11/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 64 z 4.3.2006, str. 52—59);
  - 6) dyrektywy 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (Dz. Urz. UE L 372 z 27.12.2006, str. 19—31);
  - 7) dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27);
  - 8) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/UE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (Dz. Urz. UE L nr 164, z 25.06.2008, str. 19-40);
  - 9) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/105/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy Rady 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG i 86/280/EWG oraz zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 84);
  - 10) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniająca dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej.

Na przełomie 14 lat obowiązywania ustawy – Prawo wodne ujawniły się okoliczności wymagające wprowadzenia do jej tekstu normatywnego licznych zmian. W szczególności zasadniczych zmian ustawy – Prawo wodne dokonano ustawami zmieniającymi z 2005 oraz 2011 r., którymi wdrożono postanowienia dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, zwanej dalej „Ramową Dyrektywą Wodną”, oraz dyrektywy

2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, zwanej dalej „Dyrektywą Powodziową”.

Zmiany ustawy – Prawo wodne nie wyeliminowały wszystkich problemów prawnych, w tym wynikających z niepełnej transpozycji prawa UE, a dodatkowo istotnie naruszyły jej spójność i uczyniły nieprzejrzystą. Dlatego też za opracowaniem nowej ustawy – Prawo wodne przemawiają zarówno względy formalne (§ 84 Zasad techniki prawodawczej), jak i względy merytoryczne, wskazujące na konieczność wprowadzenia odmiennych regulacji w wielu obszarach przedmiotu regulacji tej ustawy.

Zakładany zakres regulacji nowej ustawy – Prawo wodne zapewni osiągnięcie fundamentalnego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej, jakim jest pełna realizacja zlewniowej polityki gospodarowania wodami poprzez wprowadzenie zarządzania na każdym poziomie zlewni, regionu wodnego i dorzecza poprzez jeden podmiot, jakim jest Państwowe Gospodarstwo Wodnej Wody Polskie, spełniającej kryteria funkcjonalności i bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju, efektywności ekonomicznej, trwałości ekosystemów i akceptacji społecznej, to jest takiego ukształtowania rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych i technicznych w gospodarowaniu wodami, które zapewnią trwałą i zrównoważony społeczno-gospodarczy rozwój kraju, z uwzględnieniem adaptacji do przewidywanych zmian klimatu.

W szczególności należy mieć na względzie:

- 1) zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, z uwzględnieniem potrzeb człowieka i gospodarki,
- 2) zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę do spożycia i dla celów sanitacji;
- 3) zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych wielu sektorów gospodarki;
- 4) osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów;
- 5) konieczność adaptacji do zmian klimatu oraz wzrastające ryzyko występowania gwałtownych zjawisk pogodowych, w tym minimalizacja ryzyka powodziowego;
- 6) możliwości tkwiące w polityce oszczędzania wody z zastosowaniem mechanizmu usług wodnych;

- 7) ewentualne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym w kontekście alokacji zasobów w przestrzeni połączone z potrzebą minimalizacji ryzyka powodziowego i zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa i ochrony przeciwpowodziowej;
- 8) zapewnienie skutecznego i efektywnego nadzoru ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad działem administracji i gospodarki - gospodarką wodną.

Syntetyczna analiza aktualnych rozwiązań systemowych

Obowiązująca ustawa – Prawo wodne w zakresie struktury prawno-organizacyjnej organów w zakresie gospodarki wodnej przewiduje funkcjonowanie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód, oraz dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej jako organów administracji rządowej niezespołonej właściwych w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym. System ten na przestrzeni 14 lat obowiązywania ustawy – Prawo wodne ujawnił liczne dysfunkcje mające zasadniczy wpływ na trudną sytuację w sektorze gospodarki wodnej. Zakres kompetencji Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej jest określony w ustawie – Prawo wodne bardzo szeroko, natomiast zakres uprawnień ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na tyle wąsko, że realny wpływ ministra, a co za tym idzie Rady Ministrów, na gospodarkę wodną jest zasadniczo ograniczony. Znacząco utrudnia to ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej możliwość efektywnej i skutecznej interwencji w przypadkach tego wymagających ze względu na realizację polityki Rady Ministrów w obszarze gospodarki wodnej oraz działalności inwestycyjnej w gospodarce wodnej. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej wykonuje kompetencje zarówno na płaszczyźnie administracyjnej (stanowienie prawa miejscowego, wydawanie pozwoleń wodnoprawnych), jak i na płaszczyźnie zarządzania majątkiem Skarbu Państwa oraz prowadzi kluczowe procesy inwestycyjne w obszarze gospodarki wodnej. Połączenie w jednym organie dwóch rodzajów kompetencji o zupełnie odmiennym charakterze niekorzystnie oddziałuje na efektywność, skuteczność oraz terminowość działań podejmowanych w ich zakresie.

Szczególną troskę budzą liczne problemy ujawniające się w zakresie procesu inwestycyjnego w gospodarce wodnej. Charakter inwestycji w gospodarce wodnej, mających w dużej mierze wpływ na życie i zdrowie oraz mienie ludności, uzasadnia stworzenie takich uwarunkowań prawno-organizacyjnych w obszarze gospodarki wodnej, żeby proces inwestycyjny, zarówno na etapie planowania, jak i na etapie realizacji, był prowadzony terminowo, rzetelnie oraz

efektywnie. Aktualna struktura prawno-organizacyjna gospodarki wodnej nie daje gwarancji spełnienia tego postulatu. Konieczne jest także zapewnienie realnej i efektywnej władzy wodnej i wpływu ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej oraz podległych mu organów na wszystkie decyzje dotyczące gospodarki wodnej, w tym w szczególności planowania w gospodarowaniu wodami, ochrony wód oraz system zgód wodnoprawnych. Organy te powinny mieć także decydujące zdanie w zakresie kierunków prowadzenia inwestycji w gospodarce wodnej, mających wpływ na osiągnięcie celów Ramowej Dyrektywy Wodnej w jednolitych częściach wód, w tym działań zgodnych z zasadą zrównoważonego gospodarowania wodami z wykorzystaniem zasady zwrotu kosztów za usługi wodne, które przełożą się na zbudowanie pełnego systemu finansowania gospodarki wodnej, a w perspektywie wieloletniej ma doprowadzić do możliwości samofinansowania zarządzania zasobami wodnymi w Polsce.

Zasadne jest więc dokonanie głębokich zmian w sferze prawno-organizacyjnej i finansowej sektora gospodarki wodnej.

I. Podstawowe obszary nowych regulacji

W projekcie ustawy - Prawo wodne należy wyróżnić następujące podstawowe obszary projektowanych zmian w odniesieniu do obowiązującego stanu prawnego:

- 1) zmiana struktury prawno-organizacyjnej organów administracji publicznej właściwych w sprawach gospodarowania wodami;
- 2) systemowe rozwiązanie problemu niedofinansowania zadań z zakresu gospodarki wodnej (zbudowanie systemu usług wodnych opartego na zasadzie zwrotu kosztów usług wodnych i korzystaniu z wód poza zwykłym lub powszechnym korzystaniem);
- 3) zapewnienie komplementarności w polityce opłat za wodę, z uwzględnieniem zasady „zwrotu kosztów za usługi wodne”, wynikającej z uzupełnienia transpozycji artykułu 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej, będącej odpowiedzią na warunki ex-ante z załącznika IV do projektu rozporządzenia ogólnego KE dotyczącego polityki spójności, które Polska musi spełnić przez likwidację zwolnień z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska z tytułu m.in. poboru wody, zrzutu ścieków i pozostałych usług wodnych;
- 4) zapewnienie skutecznego i efektywnego nadzoru ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad gospodarką wodną, w tym systemem administracyjnym gospodarowania wodami oraz systemem gospodarczego korzystania z wód.

II. Nowa struktura organów administracji publicznej właściwych w sprawach gospodarowania wodami oraz określenie kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych organów i jednostek.

1. Planowany zakres zmian ustrojowych:

- 1) zniesienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i przekształcenie urzędu obsługującego organ (Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) w jednostkę organizacyjną państwowej osoby prawnej w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, tworzonej na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych - Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wraz ze strukturą organizacji wewnętrznej,
- 2) zniesienie 7 dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej jako organów administracji rządowej niezespólonej właściwych w sprawach gospodarowania wodami w regionach wodnych oraz 7 regionalnych zarządów gospodarki wodnej jako urzędów administracji rządowej niezespólonej zapewniających obsługę dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej w jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2. Kompetencje organów właściwych w sprawach gospodarki wodnej - minister właściwy do spraw gospodarki wodnej:

- 1) kształtuje kierunki polityki wodnej państwa.
- 2) koordynuje realizację zadań w sektorze gospodarki wodnej;
- 3) nadzoruje Wody Polskie;
- 4) zatwierdza projekty dokumentów planistycznych:
  - a) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
  - b) plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
  - c) plany przeciwdziałania skutkom suszy,
  - d) wstępną ocenę ryzyka powodziowego,
  - e) mapy zagrożenia powodziowego,
  - f) mapy ryzyka powodziowego.

2.1. W świetle planowanej regulacji nowej ustawy – Prawo wodne, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie nadal sprawował kluczową funkcję w systemie organów tego sektora. Będzie organem kreującym kierunki polityki wodnej kraju oraz pełniącym

funkcję prawotwórczą na poziomie aktów wykonawczych (rozporządzeń). Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie odpowiadał za sprawy gospodarki wodnej zarówno przed Radą Ministrów, jak i przed Parlamentem. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie składał Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, co dwa lata, nie później niż do dnia 30 sierpnia, informację o gospodarowaniu wodami dotyczącą:

- 1) stanu zasobów wodnych państwa i stanu ich wykorzystywania;
- 2) realizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- 3) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych oraz wykonywania umów w tym zakresie;
- 4) realizacji planów utrzymania wód oraz utrzymywania urządzeń wodnych;
- 5) prowadzonych inwestycji;
- 6) realizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach dorzeczy, planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy oraz stanu ochrony ludności i mienia przed powodzią oraz suszą.

Oznacza to utrzymanie jego dotychczasowej funkcji naczelnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach gospodarowania wodami.

2.2. W ramach koordynacji realizacji zadań w gospodarce wodnej, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej uzyska formalne uprawnienie do wydawania Prezesowi Wód Polskich wiążących wytycznych i poleceń co do sposobu realizacji kluczowych zadań w tym obszarze oraz żądania przekazania informacji na temat realizacji tych zadań we wskazanym przez ministra terminie. Dodatkowo, Prezes Wód Polskich będzie obowiązany uzgadniać z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej decyzje podejmowane w zakresie kluczowych zadań w gospodarce wodnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru planistycznego i inwestycyjnego.

2.3. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad Wodami Polskimi będzie zawierał ustawową podstawę do sporządzenia oceny okresowej Prezesa Wód Polskich oraz rocznej oceny działalności Wód Polskich.

2.3.1. Ocenę okresową Prezesa Wód Polskich będzie sporządzał minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w terminie do dnia 31 października roku następującego po roku, którego dotyczy ocena. Ocena okresowa będzie miała na celu w szczególności przekazanie Prezesowi Wód Polskich informacji na temat skuteczności, jakości i celowości podejmowanych przez niego działań, oczekiwań dotyczących efektów i jakości

pracy oraz preferowanych kierunków rozwoju. Ocena okresowa będzie sporządzana w szczególności w oparciu o informacje zawarte w rocznej ocenie działalności Wód Polskich. Ocena okresowa Prezesa Wód Polskich będzie sporządzana na piśmie. Ocena okresowa Prezesa Wód Polskich może być pozytywna, pozytywna z zastrzeżeniami albo negatywna. Przyznanie konkretnej oceny będzie wymagać uzasadnienia na piśmie. Sporządzona przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej ocena okresowa będzie przekazywana Prezesowi Wód Polskich w celu zajęcia przez niego stanowiska. Prezes Wód Polskich przedstawi na piśmie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej swoje stanowisko, w tym zastrzeżenia do oceny okresowej, w terminie miesiąca od dnia ich otrzymania. W razie uznania przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej za zasadne zastrzeżeń Prezes Wód Polskich do oceny okresowej, ocena ulegnie zmianie. W razie przyznania Prezesowi Wód Polskich negatywnej oceny okresowej, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej odwołuje Prezesa Wód Polskich.

2.3.2. Roczna ocena działalności Wód Polskich będzie sporządzana przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, którego dotyczy ta ocena. Roczna ocena działalności Wód Polskich będzie dokonywana na podstawie:

- 1) analizy sprawozdań okresowych, w tym sprawozdań z wykonania planu działalności jednostki;
- 2) wyników bieżącego monitoringu realizacji zadań;
- 4) wyników kontroli resortowej oraz zewnętrznych organów kontroli;
- 5) okresowej oceny przyjmowania i załatwiania skarg.

Roczna ocena działalności Wód Polskich będzie miała na celu w szczególności przekazanie informacji na temat skuteczności i jakości wykonywanych zadań oraz wskazanie oczekiwania dotyczących funkcjonowania Wód Polskich. Roczna ocena działalności Wód Polskich może być pozytywna, pozytywna z zastrzeżeniami albo negatywna. Roczna ocena działalności Wód Polskich będzie zawierać uzasadnienie. Roczna ocena działalności Wód Polskich będzie niezwłocznie po sporządzeniu przekazywane Prezesowi Wód Polskich. Prezes Wód Polskich będzie mógł wnieść zastrzeżenia do rocznej oceny działalności Wód Polskich w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W razie uznania za zasadne zastrzeżeń Prezesa Wód Polskich do rocznej oceny działalności Wód Polskich, ocena będzie mogła ulec zmianie.

2.4. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad Wodami Polskimi będzie polegał na zatwierdzaniu planu kontroli gospodarowania wodami oraz poleceniu przeprowadzenia kontroli nieujętych w planie kontroli. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad Wodami Polskimi będzie polegał także na zatwierdzaniu programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej.

2.5. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie zatwierdzał sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności sporządzane przez Wody Polskie – państwową osobę prawną zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie także dokonywał wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Wód Polskich – państwowej osoby prawnej.

2.6. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie realizował przypisane aktualnie obowiązki informacyjne i sprawozdawcze wobec Komisji Europejskiej wynikające z transponowanych postanowień dyrektywy ustanawiającej ramy działań wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego, obejmujące w szczególności:

- 1) przedkładanie Komisji Europejskiej wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich wraz z zestawem właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, projektu zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich wraz ze wstępną oceną stanu środowiska wód morskich, projektu zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, projektu krajowego programu ochrony wód morskich, sprawozdania o postępach we wdrażaniu krajowego programu ochrony wód morskich oraz programu monitoringu wód morskich;
- 2) informowanie Komisji Europejskiej, Komisji Ochrony Środowiska Morza Bałtyckiego oraz zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej o aktualizacjach wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, o aktualizacjach zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, o aktualizacjach zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, o aktualizacjach krajowego programu ochrony wód morskich oraz o aktualizacjach programu monitoringu wód morskich;

- 3) przyjmowanie, w drodze rozporządzenia, zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich oraz zestawu celów środowiskowych dla wód morskich.

2.7. Planuje się likwidację Krajowej Rady Gospodarki Wodnej jako organu opiniodawczo-doradczego Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

2.7.1. W nowej ustawie – Prawo wodne będzie przewidziane funkcjonowanie Państwowej Rady Gospodarki Wodnej jako organu opiniodawczo-doradczego ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, czyli organu odpowiedzialnego za kreowanie polityki wodnej w kraju. Zakres kompetencji opiniodawczo-doradczych Państwowej Rady Gospodarki Wodnej będzie analogiczny jak zakres tych kompetencji przypisany aktualnie Krajowej Radzie Gospodarki Wodnej, nie będzie jednak obejmował kompetencji opiniodawczych w kwestiach kształtowania polityki kadrowej. Państwowa Rada Gospodarki Wodnej będzie się więc koncentrować wyłącznie na problemach związanych z gospodarowaniem wodami oraz ochroną przed powodzią i suszą na szczeblu centralnym.

2.7.2. Państwowa Rada Gospodarki Wodnej będzie się składać z 30 członków zgłoszonych przez ogólnopolskie organizacje zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie, jednostki naukowe i organizacje społeczne, gospodarcze, ekologiczne związane z gospodarką wodną. Członków Państwowej Rady Gospodarki Wodnej będzie powoływał minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na 4-letnią kadencję. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie mógł odwołać członka Krajowej Rady przed upływem jego kadencji na wniosek podmiotu, który zgłosił jego kandydaturę.

2.7.3. Wydatki związane z działalnością Państwowej Rady Gospodarki Wodnej będą pokrywane ze środków budżetowych, z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

3. Wody Polskie – państwowa osoba prawna – w tym obszarze przedmiotem regulacji nowej ustawy – Prawo wodne będzie określenie:

- 1) zadań Wód Polskich – państwowej osoby prawnej;
- 2) struktury organizacyjnej i organu Wód Polskich - państwowej osoby prawnej, uwzględniającej zasady prowadzenia naboru na wolne stanowiska pracy;
- 3) zasad gospodarki finansowej Wód Polskich - państwowej osoby prawnej;

- 4) sposobu wykonywania przez Wody Polskie - państwową osobę prawną praw właścicielskich Skarbu Państwa w odniesieniu do wód oraz pozostałego mienia związanego z gospodarką wodną;
- 5) nadzoru nad Wodami Polskimi, z uwzględnieniem przypisania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki kompetencji nadzorczych o charakterze personalnym i merytorycznym, wobec tych podmiotów wraz z określeniem prawnych instrumentów nadzoru.

4. 1. Katalog zadań ustawowych Wód Polskich – państwowej osoby prawnej.

W skład Wód Polskich wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie;
- 2) regionalne zarządy gospodarki wodnej z siedzibami w Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu;
- 3) zarządy zlewni;
- 4) nadzory wodne.

Wody Polskie wykonują zadania określonych w ustawie. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej:

- 1) przedkłada ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej sprawozdanie, o którym mowa w art. 91;
- 2) opracowuje projekt zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, o którym mowa w art. 157 i jego aktualizacji;
- 3) opracowuje projekt programu ochrony wód morskich, o którym mowa w art. 159 i jego aktualizacji;
- 4) współuczestniczy w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy, na poziomie obszarów dorzecza;
- 5) opracowuje projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, o którym mowa w art. 168 i jej aktualizacji;
- 6) sporządza i uzgadnia mapy zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 i ich aktualizacji oraz mapy ryzyka powodziowego, o których mowa w art. 170 i ich aktualizacji;
- 7) przygotowuje projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym, o których mowa w art. 173 i ich aktualizacji;

- 8) przygotowuje projekty planów przeciwdziałania skutkom suszy, o których mowa w art. 184 i ich aktualizacji;
- 9) prowadzi gospodarkę finansową oraz ewidencję księgową Wód Polskich;
- 10) opracowuje i uzgadnia projekt planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- 11) prowadzi system informacyjny gospodarowania wodami, o którym mowa w art. 328 oraz udostępniają zawarte w tym systemie zbiory danych przestrzennych;
- 12) prowadzi zbiory danych o charakterze referencyjnym, o których mowa w art. 331;
- 13) prowadzi sprawy wniosków o ponowne rozpatrzenie spraw załatwianych przez Wody Polskie w drodze decyzji;
- 14) realizuje i współdziała w realizacji działań służących prowadzeniu zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym osiągnięciu celów o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61, na obszarach dorzecza;
- 15) nadzoruje planowanie i realizację zadań związanych z utrzymywaniem wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, w tym obwałowań oraz obszaru międzywala;
- 16) nadzoruje planowanie i realizację przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych;
- 17) udziela wsparcia finansowego i rzeczowego jednostkom samorządu terytorialnego w zakresie zapewnienia możliwości korzystania z zasobów wodnych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę;
- 18) finansuje działalność służb państwowych, o których mowa w art. 365-367;
- 19) realizuje zadania obronne oraz zadania z zakresu zarządzania kryzysowego przekazane przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;
- 20) współdziała z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej w zakresie opracowywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
- 21) pokrywa koszty ponoszone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny w związku z przekazywaniem nieodpłatnie w celu ponownego wykorzystywania informacji zbieranych i przetwarzanych przez służby państwowe, o których mowa w art. 365 i art. 367, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 stycznia 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 352);
- 22) koordynuje zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności, przemysłu oraz rolnictwa;
- 23) sprawuje nadzór nad planowaniem inwestycji oraz ich realizacją.

Regionalne zarządy gospodarki wodnej:

- 1) prowadzą sprawy dotyczące decyzji, o których mowa w art. 76 ust. 2, art. 77 ust. 3 i 7, art. 175, art. 176 ust. 7 i 12, art. 182, art. 201, art. 202, art. 206 oraz w art. 342 ust. 5;
- 2) opiniują projektu uchwał, o których mowa w art. 37 i art. 39;
- 3) weryfikują wpływ istniejących urządzeń wodnych i udzielonych zgód wodnoprawnych na warunki bytowania i wędrówki gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- 4) dokonują ustalenia, o którym mowa w art. 76 ust. 1;
- 5) uzgadniają projekty uchwał, o których mowa w art. 87 ust. 1;
- 6) analizują sprawozdania, o których mowa w art. 89 ust. 1;
- 7) przygotowują projekty aktów prawa miejscowego, o którym mowa w art. 141;
- 8) uzgadniają projekty aktów prawa miejscowego, o którym mowa w art. 162;
- 9) współuczestniczą w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy, na poziomie regionów wodnych;
- 10) uzgadniają projektu dokumentów oraz decyzji, o których mowa w art. 166 ust. 2;
- 11) prowadzą ewidencję, o której mowa w art. 193 oraz w art. 196;
- 12) koordynują realizację inwestycji w regionach wodnych;
- 13) wykonują prawa właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz gruntów pokrytych tymi wodami oraz zawierają porozumienia, o których mowa w art. 213;
- 14) zapewniają obsługę administracyjno-biurową komitetów konsultacyjnych, o których mowa w art. 250;
- 15) reprezentują Skarb Państwa w stosunku do mienia, o którym mowa w art. 258;
- 16) wykonują uprawnienia właściciela wody w zakresie rybactwa śródlądowego w stosunku do śródlądowych wód płynących stanowiących własność Skarbu Państwa;
- 17) rozporządzają nieruchomościami niebędącymi mieniem, o którym mowa w art. 260;
- 18) sporządzają projekty dokumentacji planistycznych, o których mowa w art. 316 ust. 1 pkt 1-6;
- 19) wykonują kontrolę gospodarowania wodami;
- 20) prowadzą sprawy dotyczące zgód wodnoprawnych, o których mowa w art. 387 ust. 1 pkt 1:
  - a) jeżeli korzystanie z usług wodnych, wykonywanie urządzeń wodnych lub eksploatacja instalacji bądź urządzeń wodnych są związane z przedsięwzięciami lub

- instalacjami, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- b) o których mowa w art. 388, jeżeli dotyczą korzystania z wód i wykonywania urządzeń wodnych w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących, będących przedsięwzięciem mogącym zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
  - c) na wykonanie budowli przeciwpowodziowych;
  - d) na przerzuty wody i wykonanie niezbędnych do tego urządzeń wodnych;
  - e) na wprowadzanie do śródlądowych wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów;
  - f) działania związane z rekultywacją wód powierzchniowych lub podziemnych;
  - g) na wydobywanie z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów;
  - h) na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska określone w przepisach wydanych na podstawie art. 100 ust. 1 pochodzących z eksploatacji instalacji związanej z przedsięwzięciami, których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
  - i) wszystkie, o których mowa w art. 388, wymagane dla przedsięwzięcia, jeżeli jest organem właściwym do wydania jednego z tych pozwoleń;
  - j) jeżeli korzystanie z usług wodnych lub wykonywanie urządzeń wodnych odbywa się w całości lub w części na terenach zamkniętych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- 21) prowadzą sprawy dotyczące zgód wodnoprawnych, o których mowa w art. 387 ust. 1 pkt 3;
  - 22) realizują i współdziałają w realizacji działań służących prowadzeniu zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym osiągnięciu celów o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61, w regionach wodnych;
  - 23) planują zadania związane z utrzymywaniem wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, w tym obwałowań oraz obszaru międzywala;
  - 24) gospodarują nieruchomościami związanymi z gospodarką wodną;
  - 25) planują przedsięwzięcia związane z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych;
  - 26) nadzorują działania, o których mowa w ust. 4 pkt 12 i 13;

- 27) sporządzają identyfikacje znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych w regionach wodnych;
- 28) opracowują analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód;
- 29) sporządzają, prowadzą, weryfikują i na bieżąco aktualizują wykazy obszarów chronionych, o których mowa w art. 316 ust. 4;
- 30) opiniują projekty wojewódzkich planów gospodarki odpadami, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w zakresie ochrony zasobów wodnych;
- 31) opiniują, w odniesieniu do bezpośrednich zagrożeń szkodą w wodach oraz szkody w wodach, decyzji, o których mowa w art. 13 ust. 3 oraz art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r. poz. 210 i 1101);
- 32) uzgadniają projekty aktów prawa miejscowego wprowadzających czasowe odstępstwa od podejmowania działań doraźnych na obszarach wód morskich dla których, przy zastosowaniu działań określonych w programie ochrony wód morskich, nie zostaną osiągnięte cele środowiskowe dla wód morskich;
- 33) dokonują uzgodnienia, o którym mowa w art. 87 ust. 3;
- 34) gromadzą, przetwarzają, udostępniają i przekazują informacje dla potrzeb planowania przestrzennego i centrów zarządzania kryzysowego;
- 35) planują utrzymywanie śródlądowych dróg wodnych, we współpracy z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej;
- 36) współdziałają z wojewodami w zakresie opracowywania wojewódzkiego planu zarządzania kryzysowego;
- 37) zapewniają bilansowanie ilościowe i jakościowe wód powierzchniowych i podziemnych;
- 38) zapewniają, na potrzeby ludności, przemysłu oraz rolnictwa, wodę w odpowiedniej ilości i jakości.

Zarządy zlewni:

- 1) prowadzą sprawy dotyczące decyzji, o których mowa w art. 80, art. 127, art. 131 ust. 3, art. 188 ust. 3 i 5, art. 190 ust. 2, art. 191 ust. 1 i 3, art. 237 ust. 3 oraz w art. 281 ust. 3;
- 2) współuczestniczą w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy, na poziomie zlewni;
- 3) ustanawiają strefę ochronną, o której mowa w art. 135 ust. 1 pkt 1;
- 4) wymierzają:
  - a) opłaty za usługi wodne, o których mowa w art. 267,

- b) opłaty za zmniejszenie za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania robót i obiektów mających wpływ na zmniejszenie tej retencji,
  - c) opłaty podwyższone, o których mowa w art. 271;
- 5) zawierają porozumienia, o których mowa w art. 238;
  - 6) ustalają wysokość należności, o których mowa w art. 305 ust. 1;
  - 7) prowadzą sprawy dotyczące:
    - a) zgód wodnoprawnych, o których mowa w art. 387 ust. 1 pkt 1, niewymienionych w ust. 3 pkt 20;
    - b) zgód wodnoprawnych, o których mowa w art. 387 ust. 1 pkt 4;
  - 8) planują i prowadzą inwestycje z zakresu gospodarki wodnej, w tym pełnią funkcję inwestora albo inwestora zastępczego, w zakresie określonym w ustawie;
  - 9) realizują i współdziałają w realizacji działań służących prowadzeniu zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym osiągnięciu celów o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61, w zlewniach;
  - 10) realizują zadania związane z utrzymywaniem wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, w tym obwałowań oraz obszaru międzywala;
  - 11) realizują przedsięwzięcia związane z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych, oraz współdziałają w tym zakresie z właściwymi organami i podmiotami;
  - 12) współpracują z podmiotami korzystającymi z wód i wykonującymi urządzenia wodne, w tym z podmiotami planującymi budowę lub modernizację instalacji wykorzystujących hydroenergię do wytwarzania energii elektrycznej;
  - 13) współpracują z podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność żeglugową w zakresie utrzymania i rozwoju śródlądowych dróg wodnych;
  - 14) wykonują działania ochronne zgodnie z ustaleniami planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w odniesieniu do wód, do których prawa właścicielskie wykonują Wody Polskie lub podmioty, którym powierzono wykonywanie uprawnień właścicielskich na podstawie ustawy;
  - 15) utrzymują śródlądowych dróg wodnych, we współpracy z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej;
  - 16) programują, planują i nadzorują wykonywanie urządzeń melioracji wodnych w trybie, o którym mowa w art. 199 ust. 2.

Nadzory wodne:

- 1) prowadzą sprawy dotyczące decyzji, o których mowa w art. 190 ust. 2 oraz w art. 232,
- 2) współuczestniczą w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy, na poziomie zlewni cząstkowej;
- 3) przyjmują zgłoszenia wodnoprawne;
- 4) prowadzą sprawy dotyczące zgłoszeń wodnoprawnych,
- 5) przyjmują wnioski o wydanie zgód wodnoprawnych, oraz innych decyzji przewidzianych w ustawie;
- 6) realizują i współdziałają w realizacji działań służących prowadzeniu zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym osiągnięciu celów o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61, w zlewniach;
- 7) utrzymują i eksploatują urządzenia wodne będące własnością Skarbu Państwa;
- 8) zapewniają sygnalizację o zagrożeniach w sytuacji wystąpienia ekstremalnych zjawisk hydrologicznych;
- 9) zapewniają oznakowanie szlaków żeglownych na śródlądowych drogach wodnych;
- 10) zapewniają należyty stan techniczny, obsługi i bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznych będących własnością Skarbu Państwa;
- 11) prowadzą ewidencję, o której mowa w art. 280.

4.2. Wody Polskie – państwowa osoba prawna – struktura organizacyjna

4.2.1 Proponowana struktura prawno-organizacyjna Wód Polskich – państwowej osoby prawnej zakłada, że organem tej osoby prawnej będzie Prezes Wód Polskich.

4.2.2. Prezes Wód Polskich będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców Prezesa oraz kierowników jednostek organizacyjnych Wód Polskich.

4.2.3. Prezes Wód Polskich będzie powoływany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie odwoływał Prezesa Wód Polskich. Zastępcy Prezesa Wód Polskich będą powoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej odwołuje zastępców Prezesa Wód Polskich, na wniosek Prezesa Wód Polskich albo z własnej inicjatywy.

4.2.4. Stanowisko Prezesa Wód Polskich będzie mogła zajmować osoba, która:

- 1) posiada wykształcenie wyższe;

- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 6) posiada co najmniej 6 letni staż pracy, w tym co najmniej 3 letni staż pracy na stanowisku kierowniczym w jednostkach sektora finansów publicznych;
- 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Wód Polskich.

4.2.5. Wymagania na stanowisko Prezesa Wód Polskich będą co do zasady analogiczne z tym, że wymagany staż pracy na stanowisku kierowniczym w jednostkach związanych z gospodarką wodną lub jednostkach sektora finansów publicznych będzie wynosił 2 lata.

4.2.6. Do Prezesa Wód Polskich oraz jego zastępców będą miały zastosowanie ograniczenia oraz przepisy dotyczące oświadczeń o stanie majątkowym, o których mowa w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

4.2.7. Funkcji Prezesa Wód Polskich oraz Zastępcy Prezesa Wód Polskich nie będzie można łączyć z zatrudnieniem w administracji rządowej i samorządowej, z członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, z członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, a także z mandatem posła, senatora lub radnego jednostki samorządu terytorialnego.

4.2.8. Dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej i jego zastępcę, dyrektora zarządu zlewni oraz kierownika nadzoru wodnego będzie powoływał Prezes Wód Polskich.

4.2.9. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, na wniosek Prezesa Wód Polskich, nadaje Wodom Polskim, w drodze zarządzenia, statut określający strukturę i organizację Wód Polskich, uwzględniając zakres zadań jednostek organizacyjnych Wód Polskich i ich obszar działania, potrzebę racjonalnego wykorzystania środków publicznych oraz podział hydrograficzny kraju.

**Katalog dotychczasowych zadań jednostek samorządu terytorialnego
z zakresu administracji rządowej, które zostaną przypisane do
kompetencji administracji rządowej**

- 1) wykonywanie przez marszałków województw praw właścicielskich Skarbu Państwa do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód,
- 2) ustalanie w drodze decyzji, przez starostę lub marszałka województwa linii brzegu;
- 3) ustalanie przez marszałka województwa wysokości odszkodowania za szkody, o których mowa w dotychczasowych art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 1 ustawy – Prawo wodne
- 4) wydawanie przez marszałka województwa i starostę pozwoleń wodnoprawnych;
- 5) gospodarowanie przez starostę i marszałka województwa innym mieniem związanym z gospodarką wodną, stanowiącym własność Skarbu Państwa
- 6) rozgraniczenie gruntów, które były pokryte wodami przed wykonaniem urządzenia wodnego, w drodze decyzji przez starostę

**Katalog zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego
z zakresu administracji rządowej**

- 1) Prowadzenie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ewidencji kąpielisk oraz przekazywanie informacji zawartych w ewidencji kąpielisk (art. 38 ust. 4 i 8)
- 2) Prowadzenie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (art. 40 ust. 9)
- 3) Prowadzenie przez starostę czynności w sprawie zbycia gruntów pod śródlądowymi wodami stojącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, polegającymi: na wszczęciu i przeprowadzeniu procedury przetargowej, wykonaniu prawa pierwokupu oraz sprzedaży gruntów (art. 271 ust. 10-13 oraz 15)
- 4) Podejmowanie decyzji przez starostę w sprawie przejścia do właściwego zasobu nieruchomości Skarbu Państwa gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi oraz nieruchomości gruntowych zabudowanych urządzeniami wodnymi oraz urządzenia wodne lub ich części, stanowiące własność Skarbu Państwa, wobec których uprawnienia właścicielskie wykonują starostowie lub Wody Polskie oraz ich wykreślenie z zasobu (art. 218 ust. 1 i 3)
- 5) Podejmowanie przez starostów decyzji w sprawie przejścia oraz wygaśnięcia trwałego

zarządu do gruntów pod wodami morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych (art. 259 ust. 2)

4.3. Gospodarka finansowa Wód Polskich – państwowej osoby prawnej..

4.3.1. Obowiązujące uregulowania prawne w zakresie finansowania gospodarki wodnej nie zapewniają satysfakcjonującego poziomu przeznaczania środków publicznych na utrzymanie wód oraz innego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, jak również na kontynuowane i nowe inwestycje w gospodarce wodnej. Sytuacja sektora finansów publicznych nie pozwala zakładać zwiększonego udziału środków budżetowych w finansowaniu gospodarki wodnej. Dlatego też niezbędne są zasadnicze zmiany systemu finansowania gospodarki wodnej, zmierzające do zapewnienia adekwatnego do potrzeb zaangażowania środków publicznych innych niż środki pochodzące z budżetu państwa w wydatki na utrzymanie wód oraz innego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, jak również na kontynuowane i nowe inwestycje w tym zakresie. Plany utworzenia nowej jednostki sektora finansów publicznych – państwowej osoby prawnej wynikają zarówno z konieczności usprawnienia działań polegających na utrzymywaniu wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną oraz działań inwestycyjnych w tym obszarze, jak również z braku środków publicznych koniecznych do zapewnienia adekwatnego poziomu realizacji zadań publicznych obejmujących utrzymywanie wód oraz inwestycje w gospodarce wodnej. Mając na względzie projektowane zmiany w zakresie regulacji prawno-finansowych, należy założyć, że koszty reformy w tym zakresie zostały zbilansowane zwiększeniem wydatkowania pozabudżetowych środków publicznych na utrzymanie wód oraz inwestycje w gospodarce wodnej.

4.3.2. Zasadniczym instrumentem finansowania zadań ustawowych Wód Polskich – państwowej osoby prawnej będą: wpływy z opłat i z opłat podwyższonych generowanych w obszarze gospodarki wodnej, w szczególności z opłat za pobór wód oraz z opłat podwyższonych za brak wymaganej prawem decyzji lub za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, ustalonych decyzją w zakresie poboru wód.

4.3.4. Przewiduje się, że Wody Polskie będą mogły otrzymywać dotacje z budżetu państwa z części nr 22 – gospodarka wodna. Z tego względu zasadne jest włączenie do

części nr 22 budżetu państwa środków z części nr 83 (rezerwa celowa Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi) oraz z części nr 85 (budżet wojewodów), które byłyby przeznaczane zarówno na potrzeby z zakresu inwestycji, jak i utrzymywania wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną. Należy zaznaczyć, że przyznanie powyższych dotacji nie będzie obligatoryjne. Charakter dotacji będzie fakultatywny i ich przyznanie będzie zależało od decyzji właściwych organów. Przewiduje się, że Wody Polskie będą otrzymywać środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej z przeznaczeniem na potrzeby inwestycyjne.

4.3.5. Podsumowując powyższe należy przyjąć, że pozyskiwanie i gromadzenie środków finansowych generowanych przez gospodarkę wodną, jak również ich wydatkowanie na inwestycje w gospodarce wodnej oraz utrzymanie wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną to zadanie Wód Polskich. Należy jednak pamiętać, że minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie pełnił funkcje nadzorcze wobec Wód Polskich, dlatego też wpływ tego ministra na kierunki działalności inwestycyjnej będzie znaczący. Nie ulega także wątpliwości, że planowane zmiany w regulacjach prawno-finansowych, w szczególności propozycja przekazywania Wodom Polskim - państwowej osobie prawnej części dotychczasowych przychodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w postaci wpływów z opłat za pobór wód oraz administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, ustalonych decyzją w zakresie poboru wód, będą miały wpływ na poziom przychodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4.3.6. Wody Polskie będą prowadzić samodzielną gospodarkę finansową pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów wydatki na finansowanie zadań ustawowych oraz kosztów działalności. Wody Polskie będą prowadzić gospodarkę finansową na podstawie planów finansowych, w których wyodrębnią, w szczególności:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;
- 2) wpływy z opłat za usługi wodne;
- 3) dotacje z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) koszty, w tym:
  - a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
  - b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,

- c) zakup towarów i usług;
- 5) środki na wydatki majątkowe;
- 6) środki przekazane innym podmiotom;
- 7) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 8) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

Przyjmując koncepcję powołania Wód Polskich jako państwowej osoby prawnej, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, to jest państwowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw, w tym przypadku na podstawie ustawy – Prawo wodne, w celu wykonywania zadań publicznych, zdecydowano, że Wody Polskie będą sporządzać plany finansowe na rok budżetowy i dwa kolejne lata, w układzie funkcji państwa, zadań budżetowych i podzadań.

4.3.7. Wody Polskie – państwowa osoba prawna będą sporządzać sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności będą sporządzane przez Prezesa Wód Polskich. Sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Wód Polskich – państwowej osoby prawnej będą podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie zatwierdzał sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności sporządzane przez Wody Polskie – państwowe osoby prawne zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie także dokonywał wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Wód Polskich – państwowej osoby prawnej.

4.3.8. Wody Polskie będą sporządzać programy:

- 1) realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną;
- 2) planowanych inwestycji w gospodarce wodnej.

Programy o których mowa powyżej nie będą programami wieloletnimi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych.

4.3.9. Szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej Wód Polskich określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, co jest właściwym rozwiązaniem w polskim systemie prawa w odniesieniu do tego rodzaju jednostek sektora finansów publicznych.

4.3.10. Prezes Wód Polskich jako kierownik jednostki będzie zawierał z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych umowę o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jego udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Koszty wykonania czynności rewizji finansowej poniosą Wody Polskie.

4.4. Sposób wykonywania przez Wody Polskie - państwowe osoby prawne praw właścicielskich Skarbu Państwa w odniesieniu do wód oraz pozostałego mienia związanego z gospodarką wodną.

4.4.1. Zasadnicze znaczenie dla pełnego i wyczerpującego określenia zakresu przedmiotowego proponowanych regulacji prawno-ustrojowych ma problematyka wykonywania przez Wody Polskie – państwowe osoby prawne praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych oraz pozostałego mienia związanego z gospodarką wodną. Aktualnie, zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 11 ustawy – Prawo wodne, prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem art. 13, wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
  - a) w potokach górskich i ich źródłach,
  - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
  - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki, o których mowa w lit. b,
  - d) granicznych,
  - e) w śródlądowych drogach wodnych;
- 3) dyrektor parku narodowego - w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku, z wyłączeniem wód, o których mowa w pkt 2 lit. d oraz lit. e, które są sklasyfikowane w klasie wyższej niż klasa I, na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej;

- 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa - w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1-3.

Ponadto, aktualnie Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz marszałek województwa, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć nadleśniczemu, w drodze porozumienia, na jego wniosek, wykonywanie uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, o których mowa w pkt 2 lit. a-c oraz lit. e i pkt 4, oraz określonych na podstawie pkt 3, znajdujących się w granicach nadleśnictwa.

4.4.2. Modyfikacja regulacji dotyczących wykonywania praw właścicielskich Skarbu Państwa wobec wód publicznych będzie wymagała funkcjonalnego przebudowania obowiązującego systemu.

4.4.2.1. Jako generalna zasada zostanie utrzymana regulacja wyrażona aktualnie w art. 10, 14 i 14a ustawy – Prawo wodne, co oznacza, że wody będą stanowić własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz wody podziemne będą nadal stanowić własność Skarbu Państwa.

4.4.2.2. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego będą nadal wodami publicznymi. Płynące wody publiczne oraz grunty pokryte tymi wodami nie będą podlegać obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie. Oznacza to, że projekt ustawy przejmuje regulacje art. 10 ust. 3 oraz art. 14 ust. 2 ustawy – Prawo wodne. Wyjątki od tej reguły to oddawanie publicznych śródlądowych wód płynących, stanowiących własność Skarbu Państwa do rybackiego korzystania (aktualnie art. 13 ust. 2 -8 ustawy – Prawo wodne) oraz oddawanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, stanowiących własność Skarbu Państwa (aktualnie art. 20 ustawy – Prawo wodne).

4.4.2.3. Grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, pozostają zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, do którego nie stosuje się przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami.

4.4.2.4. Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, wykonują:

- 1) Wody Polskie w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych;
- 2) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych.

4.4.2.5. W nowej ustawie - Prawo wodne jest odzwierciedlony przepis art. 13 ust. 1 obowiązującej ustawy – Prawo wodne określający ogólną zasadę odnoszącą się do pobierania pożytków z wody oraz przepis art. 13 ust. 1a tej ustawy określający podmiot uprawniony do pobierania pożytków z wód w urządzeniach wodnych przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych, usytuowanych na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących. Regulacja zawarta w nowej ustawie – Prawo wodne będzie uwzględniała, że w odniesieniu do wód będących własnością Skarbu Państwa, w stosunku do których prawa właścicielskie wykonują Wody Polskie, prawo do pobierania pożytków z tych wód, w postaci ryb oraz innych organizmów żyjących w tych wodach będzie przysługiwać Wodom Polskim, czyli podmiotowi odpowiedzialnemu za realizację polityki zlewniowej.

4.4.2.6. Wody Polskie – państwowa osoba prawna będzie gospodarować mieniem Skarbu Państwa zgodnie z regułami wyrażonymi w przepisach o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa. Oznacza to w szczególności kompetencję ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa do wyrażania zgody na dokonanie przez te państwowe osoby prawne czynności prawnej w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub ich wniesienia jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50.000 euro. Przedmiotowe rozwiązanie ma znaczenie w kontekście propozycji, aby jednym ze źródeł przychodów państwowych osób prawnych były

należności z tytułu najmu, dzierżawy oraz innych tego typu umów dotyczących składników majątkowych Skarbu Państwa powierzonych tym podmiotom, oraz inne przychody z tytułu gospodarowania mieniem Skarbu Państwa związanym z gospodarką wodną.

4.4.3. W nowej ustawie – Prawo wodne będzie także utrzymana reguła wyrażona aktualnie przez przepis art. 14 ust. 5 obowiązującej ustawy – Prawo wodne, co oznacza, że prawo do zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi stojącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, przysługuje ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na zbycie gruntu pod wodą stojącą. Tryb zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi stojącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa zostanie określony w akcie wykonawczym, do wydania którego projekt ustawy upoważnia Radę Ministrów.

4.4.4. Przewiduje się utrzymanie możliwości powierzania nadleśniczemu, jednostce samorządu terytorialnego oraz parkowi narodowemu w drodze porozumienia, na jego wniosek, wykonywania uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do określonych kategorii wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, znajdujących się w granicach nadleśnictwa, z tym że powierzenia będą dokonywały Wody Polskie, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

5. Komitety Konsultacyjne Wód Polskich.

5.1. Prezes Wód Polskich będzie powoływał komitety konsultacyjne jako zespoły opiniodawczo-doradcze, złożone z przedstawicieli wojewodów oraz marszałków województw. Komitety konsultacyjne powołuje się dla jednego lub wielu regionów wodnych. Członkowie komitetów konsultacyjnych będą wybierać przewodniczących komitetów konsultacyjnych, którzy kierują pracami tych komitetów.

5.2. Posiedzenia Komitetów Konsultacyjnych będą odbywać się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, o ile Przewodniczący Komitetu Konsultacyjnego nie zarządzi inaczej.

5.3. Wydatki związane z udziałem przedstawicieli wojewodów i marszałków województw w posiedzeniach komitetów konsultacyjnych pokrywają odpowiednio wojewodowie i marszałkowie województw.

5.4. Do właściwości Komitetów Konsultacyjnych będzie należeć w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną oraz inwestycji w gospodarce wodnej oraz ich zmian;
- 2) opiniowanie projektów sprawozdań z realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną oraz inwestycji w gospodarce wodnej.

6. Pomoc publiczna.

Wody Polskie będą przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej w zakresie działalności dotyczącej zbycia energii elektrycznej oraz sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii odnawialnej, usług wykonywanych odpłatnie na rzecz jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców oraz osób fizycznych, a także najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa powierzonych państwowym osobom prawnym. W konsekwencji, wsparcie udzielane tym podmiotom ze środków publicznych w odniesieniu do prowadzonej przez nie działalności gospodarczej będzie stanowić pomoc publiczną. Jest zatem konieczne zastosowanie rozdzielności rachunkowej dla działalności gospodarczej i niegospodarczej prowadzonej przez Wody Polskie oraz zapewnienie, że dotacje ze środków publicznych przekazywane tym podmiotom nie będą wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Pomoc publiczną lub pomoc de minimis może stanowić:

- zwolnienie z opłaty rocznej za użytkowanie gruntów pokrytych wodami dla: jednostek organizacyjnych zarządzających wodami w imieniu Skarbu Państwa, osób fizycznych na potrzeby uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb, w ramach powszechnego korzystania z wód oraz dla jednostek samorządu terytorialnego na potrzeby związane z infrastrukturą transportową;
- zwolnienie z uiszczania należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych;
- dotacja celowa dla spółki wodnej z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji;
- dotacja celowa dla spółki wodnej w przypadkach w których gmina powierzyła spółce utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych.

7. Umożliwienie jednostkom samorządu terytorialnego partycypacji w kosztach inwestycji oraz utrzymywania wód.

W nowej ustawie – Prawo wodne została wprowadzona regulacja umożliwiająca jednostkom samorządu terytorialnego, partycypację w kosztach inwestycji prowadzonych na wodach będących własnością Skarbu Państwa oraz w kosztach utrzymywania tych wód. Regulacja umożliwi jednostkom samorządu terytorialnego ponoszenie części kosztów inwestycji prowadzonych w szczególności w zakresie ochrony przed powodzią. Nowe Prawo wodne stanowi, że ochrona przed powodzią jest zadaniem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz organów administracji rządowej i samorządowej, niemniej art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* wskazuje, że sprawy bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej należą do zadań własnych gminy. Mimo to regionalne izby obrachunkowe kwestionują wydatki jednostek samorządu terytorialnego na wsparcie inwestycji przeciwpowodziowych na wodach Skarbu Państwa i orzekają o nieważności uchwał, w których jednostki samorządu terytorialnego zabezpieczają środki w tym zakresie.

8 Wojewoda.

8.1. Kompetencje wojewody w czasie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej są określone w przepisach ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.). Kompetencje wojewody w zakresie zarządzania kryzysowego wynikają zaś z przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590). Przedmiotowe ustawy stanowią regulację o charakterze pełnym, wobec czego nie przewiduje się wprowadzania w nich zmian o charakterze merytorycznym. Projekt ustawy – Prawo wodne zakłada przekazanie wojewodom następujących kompetencji w zakresie wydawania aktów prawa miejscowego:

- 1) w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, w celu zapobieżenia skutkom powodzi lub suszy, wojewoda może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić czasowe ograniczenia w korzystaniu z wód, w szczególności w zakresie poboru wody lub wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- 2) ustanawiających strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych,

3) ustanawiających obszary ochronne, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.

8.2 Kompetencje wojewody w zakresie opiniowania i uzgodnień będą następujące:

- 1) opiniowanie projektu wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich,
- 2) uzgadnianie projektów planów przeciwdziałania skutkom suszy,
- 4) uzgadnianie rozstrzygnięć, w których urządzenia melioracji wodnych zostały wykonane na koszt Skarbu Państwa za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów,
- 5) opiniowanie dokumentów przygotowywanych przez Wody Polskie, w ramach powoływanych przez Prezesa Wód Polskich komitetów konsultacyjnych.

8.3. Zmiana struktury administracji wodnej polegająca na likwidacji organów terenowej administracji rządowej niezespolonej powoduje, że kompetencje dotychczasowych dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej będą musiały być przejęte przez wojewodów, jako organów właściwych do wydawania w szczególności aktów prawa miejscowego.

8.4 Nie zakłada się iż ustanawianie aktów prawa miejscowego będzie rodziło dodatkowe koszty po stronie budżetów poszczególnych wojewodów.

9.1. Melioracje wodne

9.1.1 Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy.

9.1.2 Projekt ustawy zrywa z istniejącym dotychczas podziałem na urządzenia melioracji wodnych podstawowych i urządzenia melioracji wodnych szczegółowych. Według projektu urządzeniami melioracji wodnych są:

- 1) rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 2) drenowania,
- 3) rurociągi,
- 4) stacje pomp służące wyłącznie do celów rolniczych,
- 5) ziemne stawy rybne,
- 6) groble na obszarach nawadnianych,
- 7) systemy nawodnień grawitacyjnych
- 8) systemy nawodnień ciśnieniowych

- jeżeli służą regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby.

9.1.3. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych należy do właścicieli gruntów.

9.1.4. Urządzenia melioracji wodnych, służące celom, o których mowa w pkt 9.1.2, mogą być wykonywane na koszt:

1) Skarbu Państwa;

2) Skarbu Państwa przy udziale publicznych środków wspólnotowych oraz innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649) oraz w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146). , za zwrotem w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które te urządzenia wywierają korzystny wpływ, zwanych dalej "zainteresowanymi właścicielami gruntów".

9.1.5. Urządzenia melioracji wodnych mogą być wykonywane na koszt gminy, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w sposób określony przez radę gminy w drodze uchwały.

9.1.6 Przewiduje się, że kompetencję w zakresie prowadzenia ewidencji:

1) urządzeń melioracji wodnych;

2) zmeliorowanych gruntów

- będzie przypisana Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie.

Stawki opłaty melioracyjnej, o której mowa w art. 200 odpowiadają stawkom, o których mowa w art. 74a dotychczas obowiązującej ustawy – Prawo wodne.

III. Uszczegółowienie transpozycji prawa Unii Europejskiej.

1. Pełne wdrożenie zasady zwrotu kosztów usług wodnych przewidzianej w art. 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

1.1. Ramowa Dyrektywa Wodna wskazuje na konieczność zastosowania instrumentów ekonomicznych w celu racjonalizacji użytkowania zasobów i wynikających z tego strat w środowisku. Zgodnie z art. 5 i art. 9 oraz załącznikiem III do Ramowej Dyrektywy

Wodnej, kraje członkowskie UE zobowiązane są do opracowania analiz ekonomicznych korzystania z wody dla każdego obszaru dorzecza z uwzględnieniem zwrotu kosztów usług wodnych, który opiera się w szczególności o zasadę „zanieczyszczający płaci”/„użytkownik płaci”. Analiza zwrotu kosztów wymaga również uwzględnienia kosztów środowiskowych oraz zasobowych. Ponadto państwa członkowskie mają zapewnić, że polityka opłat za wodę przewiduje odpowiednie działania zachęcające użytkowników do efektywnego wykorzystania zasobów wodnych i w ten sposób przyczynia się do osiągnięcia celów środowiskowych tej dyrektywy.

1.2. Pełne wdrożenie tej zasady przyjmie postać likwidacji zwolnienia z opłat za pobór wód na potrzeby energetyki wodnej oraz poboru wód powierzchniowych na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Będzie to oznaczało, że zakłady korzystające aktualnie z tego rodzaju zwolnienia będą obowiązane do uiszczania opłat za pobór wód.

1.4. Analizując nowe propozycje w zakresie rozwiązań prawnych dotyczących finansowania gospodarki wodnej szczególną uwagę należy poświęcić problematyce wprowadzenia opłat za korzystanie z wód do celów energetyki wodnej oraz do celów chłodniczych w energetyce klasycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych.

1.5. Aktualnie ustawa – Prawo ochrony środowiska przewiduje szereg zwolnień z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska, co oznacza, że szereg podmiotów korzystających ze środowiska w istocie nie ponosi z tego tytułu żadnych obciążeń. Zawężając ten krąg do podmiotów korzystających z wód w sposób szczególny, należy w szczególności wskazać na zwolnienie z opłat poboru wody na potrzeby energetyki wodnej oraz poboru wody powierzchniowej na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Mając na uwadze pełne wdrożenie wyrażonej w Ramowej Dyrektywie Wodnej zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz

konieczność zapewnienia adekwatnego do potrzeb poziomu finansowania utrzymywania wód oraz działalności inwestycyjnej w gospodarce wodnej, przewiduje się zniesienie tych zwolnień i objęcie systemem opłat środowiskowych także tej działalności.

1.6. Na konieczność zniesienia przedmiotowych zwolnień z opłat za pobór wody zwracała uwagę Komisja Europejska.

1.7. Pełne wdrożenie zasady zwrotu kosztów usług wodnych ma istotne znaczenie dla spełnienia warunku *ex ante* 6.1 Gospodarka wodna, którego spełnienie do dnia 31 grudnia 2016 r. warunkuje płatności w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020. Stan spełnienia przez Polskę warunków *ex ante* stanowi załącznik do Umowy Partnerstwa pomiędzy Rządem RP a Komisją Europejską. W tym załączniku jest wskazane, że zapewnienie pełnego zwrotu kosztów usług wodnych stanowi jeden z elementów projektu ustawy – Prawo wodne i ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia finansowania zadań w obszarze gospodarki wodnej z funduszy europejskich.

1.8. Wody Polskie, na podstawie na podstawie pomiarów oraz informacji zawartych w zgodach wodnoprawnych albo w pozwoleniach zintegrowanych ustalają wysokość opłat za usługi wodne oraz opłat podwyższonych. Jednostkowe stawki opłat wynoszą:

1) za pobór wód w formie opłaty stałej:

a) za pobór:

- wód podziemnych - 500 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest mniejszy niż 10% dostępnych zasobów wód podziemnych,
- wód podziemnych - 1000 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 10% i mniejszy niż 30% dostępnych zasobów wód podziemnych,
- wód podziemnych - 2000 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 30% dostępnych zasobów wód podziemnych,

b) za pobór:

- wód powierzchniowych - 250 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest mniejszy niż 10% SNQ,
  - wód powierzchniowych - 500 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 10% SNQ i mniejszy niż 50% SNQ,
  - wód powierzchniowych - 1000 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 50% SNQ,
- 2) za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego:
- a) do celów wydobywania węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu):
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - b) do celów pozostałego górnictwa i wydobywania:
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - c) do celów produkcji artykułów spożywczych:
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - d) do celów produkcji napojów:
    - 8,20 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 4,10 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - e) do celów produkcji wyrobów tekstylnych:
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - f) do celów produkcji odzieży:
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - g) do celów produkcji skór i wyrobów ze skór wyprawionych:
    - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - h) do celów produkcji wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli oraz do celów produkcji wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania:

- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
- 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- i) do celów produkcji papieru i wyrobów z papieru:
  - 2,10 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 1,05 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- j) do celów wytwarzania i przetwarzania koksu i produktów rafinacji ropy naftowej:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- k) do celów produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- l) do celów produkcji podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych:
  - 2,10 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 1,05 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- m) do celów produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- n) do celów produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych:
  - 2,10 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 1,05 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- o) do celów produkcji metali:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- p) do celów produkcji metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- q) do celów produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- r) do celów produkcji urządzeń elektrycznych:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,

- 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- s) do celów produkcji innych maszyn i urządzeń:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- t) do celów produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- u) do celów produkcji innego sprzętu transportowego:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- w) do celów produkcji mebli:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- x) do celów: produkcji wyrobów tytoniowych, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji, produkcji innych wyrobów, naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń:
  - 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- y) do celów wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych:
  - 0,70 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody powierzchniowej,
- z) do celów zapewnienia funkcjonowania systemów chłodzenia elektrowni i elektrociepłowni dla instalacji istniejących w dniu wejścia w życie ustawy:
  - 0,70 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody podziemnej
  - 0,35 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody powierzchniowej,
- za) do celów zapewnienia funkcjonowania systemów chłodzenia elektrowni i elektrociepłowni dla instalacji oddanych do użytkowania po wejściu w życie ustawy:
  - 0,70 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody podziemnej oraz 0,164 zł za 1 m³ wody pobranej zwrotnie,
  - 0,35 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody powierzchniowej oraz 0,082 zł za 1 m³ wody pobranej zwrotnie,

- zb) do celów poboru, uzdatniania i dostarczania wody:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zc) do celów odprowadzania i oczyszczania ścieków:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zd) do celów działalności związanej ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów oraz do celu odzysku surowców:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- ze) do celów robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zf) do celów robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zg) do celów robót budowlanych specjalistycznych:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zh) do celów: handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zi) do celów: administracji publicznej i obrony narodowej, obowiązkowego zabezpieczenia społecznego:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zj) do celów opieki zdrowotnej i pomocy społecznej:
- 0,70 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
- zk) do innych celów:
- 2,10 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
  - 1,05 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,

- zl) do celów elektrowni wodnych - 1,24 zł za 1 MWh wyprodukowanej energii elektrycznej w obiekcie energetyki wodnej za zwrotny pobór wody oraz 1,05 zł za pobór 1 m³ wody technologicznej nieprzeznaczonej wprost do produkcji energii elektrycznej,
  - zo) do celów rolniczych na potrzeby zaopatrzenia w wodę ludzi i zwierząt gospodarskich, w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód:
    - 0,30 zł za 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,15 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - zp) do celów rolniczych lub leśnych na potrzeby nawadniania gruntów i upraw w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód, pobieranej za pomocą urządzeń pompowych:
    - 0,30 zł 1 m³ pobranej wody podziemnej,
    - 0,15 zł za 1 m³ pobranej wody powierzchniowej,
  - zq) do celów stałego odwodnienia gruntów lub obiektów na terenach miast, terenach przemysłowych oraz zakładów górniczych - 0,70 zł za 1 m³ bezzwrotnie pobranej wody podziemnej;
- 3) za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwoleń wodnoprawnych albo pozwoleń zintegrowanych, do celów realizacji zadań własnych gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności:
- a) 0,60 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości przekraczającej 0,25 m³/s,
  - b) 0,55 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,10 do 0,25 m³/s,
  - c) 0,50 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,05 do 0,10 m³/s,
  - d) 0,45 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,04 do 0,05 m³/s,
  - e) 0,40 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,025 do 0,04 m³/s,
  - f) 0,35 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,01 do 0,025 m³/s,
  - g) 0,30 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,005 do 0,01 m³/s,
  - h) 0,25 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,002 do 0,005 m³/s,
  - i) 0,20 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości od 0,001 do 0,002 m³/s,
  - j) 0,15 zł za 1 m³ pobranej wody w ilości nieprzekraczającej 0,001 m³/s;
- 4) za odprowadzanie wód do wód lub do ziemi:
- a) w formie opłaty stałej:
    - za wprowadzenie do ziemi - 500 zł na dobę za 1 m³/s za udzielony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny zrzut wód,

- za wprowadzenie do wód - 250 zł na dobę za 1 m³/s za udzielony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny zrzut wód,
- b) w formie opłaty zmiennej:
- wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej dla obszarów o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km² bez urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych - 1,50 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej dla obszarów o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km² z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych - 1,00 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej dla obszarów o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km² z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 20% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych - 0,75 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej dla obszarów o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km² z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 30% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych - 0,15 zł za 1 m³ na 1 rok;
- 5) za utratę naturalnej retencji na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej o powierzchni powyżej 1000 m²:
- a) bez urządzeń do retencjonowania wody z obszarów uszczelnionych - 0,60 zł za 1 m² na 1 rok,
  - b) z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 30% odpływu rocznego z obszarów uszczelnionych - 0,10 zł za 1 m² na 1 rok;
- 6) za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty stałej - 500 zł na dobę za 1 m³/s za udzielony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny zrzut ścieków;

- 7) za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej za jeden kg substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi, wyrażonych jako wskaźnik:
- a) pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) - 4,28 zł,
  - b) chemicznego zapotrzebowania tlenu oznaczanego metodą dwuchromianową (ChZT_{Cr}) - 1,71 zł,
  - c) zawiesiny ogólnej - 0,52 zł,
  - d) sumy chlorków i siarczanów (Cl+SO₄) - 0,050 zł,
  - e) sumy chlorków i siarczanów (Cl+SO₄) dla obszaru działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku - 0,0142 zł;
- 8) za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej za jeden kg substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi dla:
- a) fenoli lotnych - 45,55 zł,
  - b) heksachlorocykloheksanu (HCH), tetrachlorometanu (czterochloru węgla - CCl₄), pentachlorofenolu (PCP), aldryny, dieldryny, endryny, izodryny, heksachlorobenzenu (HCB), heksachlorobutadienu (HCB_D), trichlorometanu (chloroformu - CHCl₃), 1,2-dichloroetanu (EDC), trichloroetyleny (TRI), tetrachloroetyleny (nadchloroetyleny - PER), trichlorobenzenu (TCB), rtęci, kadmu, cynku, miedzi, niklu, chromu, ołowiu, arsenu, wanadu i srebra - wynosi 124,56 zł;
- 9) za wprowadzanie do wód lub do ziemi 1 dam³ wód pochodzących z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni:
- a) 0,68 zł - jeżeli temperatura wprowadzanej wody jest wyższa niż +26 °C, a nie przekracza +32 °C;
  - b) 1,36 zł - jeżeli temperatura wprowadzanej wody jest wyższa niż +32 °C, a nie przekracza +35 °C;
  - c) 4,24 zł - jeżeli temperatura wprowadzanej wody jest wyższa niż +35 °C;
- 10) za wydobywanie z wód powierzchniowych, w tym z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego, kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu:
- a) 0,75 zł za 1 Mg wydobytego kamienia,
  - b) 0,50 zł za 1 Mg wydobytego żwiru lub piasku,
  - c) 0,60 zł za 1 Mg wydobytych innych materiałów,
  - d) 10,70 zł za 1 m³ wyciętej trzciny lub wikliny.

Jednostkowe stawki opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej mnoży się przez współczynniki różnicujące, o których mowa w ust. 3-6, zależne od rodzaju wprowadzanych ścieków.

Dla ścieków bytowych wprowadzanych do wód lub do ziemi, z wyłączeniem ścieków bytowych wchodzących w skład ścieków komunalnych, ścieków przemysłowych lub ścieków innych niż ścieki komunalne albo ścieki przemysłowe, współczynniki różnicujące wynoszą:

- 1) 0,3 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 7;
- 2) 0,4 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 8.

Dla ścieków komunalnych innych niż ścieki bytowe wprowadzanych do wód lub do ziemi urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych współczynniki różnicujące wynoszą:

- 1) 0,4 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 7;
- 2) 0,5 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 8.

Dla ścieków przemysłowych wprowadzanych do wód lub do ziemi z urządzeń innych niż wymienione w ust. 4, współczynnik różnicujący wynosi 1 - dla jednostkowych stawek opłat określonych w ust. 1 pkt 7 i 8.

Dla ścieków innych niż ścieki, o których mowa w ust. 3-5, współczynniki różnicujące wynoszą:

- 1) 0,5 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 7;
- 2) 0,7 - dla jednostkowej stawki opłaty określonej w ust. 1 pkt 8.

Podmiot wprowadzający do wód lub do ziemi mieszaninę ścieków powstałych w związku z prowadzoną przez niego działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową ze zmierzoną ilością ścieków pochodzących od innego podmiotu ustala opłatę jako sumę opłat za poszczególne rodzaje ścieków, uwzględniając ich ilości i rodzaje oraz określone dla nich współczynniki różnicujące.

1.9 Jednostkowe stawki opłaty za zwrotny pobór wody podziemnej na potrzeby chowu lub hodowli ryb, wynoszą:

- 1) 100 zł na kwartał, jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi do 0,02 m³/s;
- 2) 125 zł na kwartał, jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi od 0,02 do 0,05 m³/s;
- 3) 125 zł na kwartał jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi powyżej 0,05 m³/s oraz 50 zł za każde kolejne 0,01 m³/s pobranej wody.

1.9.1. Jednostkowe stawki opłaty za pobór wody powierzchniowej na potrzeby chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, wynoszą:

- 1) 100 zł na kwartał, jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi do 0,2 m³/s;
- 2) 125 zł na kwartał, jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi od 0,2 do 0,5 m³/s;
- 3) 125 zł na kwartał jeżeli maksymalna ilość wody możliwej do pobrania wynosi powyżej 0,5 m³/s oraz 50 zł za każde kolejne 0,1 m³/s pobranej wody.

1.9.2 Jednostkowe stawki opłaty za pobór wody powierzchniowej na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej, wynoszą:

- 1) 1 zł za 1ha na kwartał, jeżeli maksymalna powierzchnia zalewu wynosi do 100 ha;
- 2) 1,25 zł za 1ha na kwartał, jeżeli maksymalna powierzchnia zalewu wynosi od 100 ha do 500 ha;
- 3) 1,50 zł za 1 ha na kwartał, jeżeli maksymalna powierzchnia zalewu wynosi powyżej 500 ha.

1.9.3. Jednostkowa stawka opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi z chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, za jeden kg substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi, wyrażonych jako wskaźnik:

- 1) pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT5) - wynosi 4,28 zł;
- 2) chemicznego zapotrzebowania tlenu oznaczanego metodą dwuchromianową (ChZTCr) - wynosi 1,71 zł;
- 3) zawiesiny ogólnej - wynosi 0,52 zł.

1.9.4 Jednostkowa stawka opłaty za każde rozpoczęte 100 kg przyrostu masy ryb albo innych organizmów wodnych wynosi 0,272 zł, jeżeli średnioroczny przyrost masy tych ryb lub tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego przekracza 1500 kg z jednego ha powierzchni użytkowej stawów o wodzie stojącej w jednym roku danego cyklu.

2. Ocena wodnoprawna

2.1 Projekt ustawy wprowadza pojęcie zgody wodnoprawnej, obejmującej:

- 1) wydanie pozwolenia wodnoprawnego;
- 2) przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego;

- 3) ocenę wodnoprawną;
- 4) wydanie decyzji, o której mowa w art. 77, 175, oraz 177.

2.2 Podjęcie inwestycji lub działania mogącego wpłynąć na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 projektu ustawy, wymaga uzyskania oceny wodnoprawnej. W ten sposób projekt ustawy – Prawo wodne wyłącza z procedury oceny oddziaływania na środowisko badanie dotyczące zgodności planowanych przedsięwzięć z Ramową Dyrektywą Wodną, w tym przesłanek dla uzyskania derogacji od osiągnięcia celów środowiskowych na podstawie art. 4 ust. 7 tej dyrektywy. Badanie tych przesłanek nie będzie więc w kompetencji regionalnych dyrekcji ochrony środowiska (rdoś), ponieważ zostanie przeniesione do właściwości organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami.

Ze względu na fakt, że ocena wodnoprawna dotyczy nie tylko przedsięwzięć w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ale wszystkich inwestycji i działań, które mogą wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych, projekt ustawy uchyla art. 118-118b ustawy o ochronie przyrody, który dotyczył w szczególności prac utrzymaniowych wobec których nie była przeprowadzana procedura oceny oddziaływania na środowisko.

Z uwagi na okoliczność współfinansowania istotnej części inwestycji w zakresie gospodarki wodnej ze środków budżetu Unii Europejskiej zachodzi potrzeba wprowadzenia rozwiązań ułatwiających inwestorom przygotowanie dokumentacji projektów niezbędnej dla uzyskania wsparcia. Elementem tej dokumentacji w wielu przypadkach będzie deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną w rozumieniu art. 3 ust. 2 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Deklaracja ta jest przygotowywana według formularza stanowiącego dodatek 2 do „formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużego projektu” będącego załącznikiem II rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na

temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. U. L 38 z 13.2.2015)

Deklaracja stanowi zaświadczenie w rozumieniu art. 217 k.p.a. Zgodnie z art. 219 k.p.a. odmowa wydania zaświadczenia lub odmowa wydania zaświadczenia o żądanej treści następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

3. Wprowadzenie nowej regulacji prawnej w obszarze planowania w gospodarowaniu wodami, ze szczególnym uwzględnieniem doprecyzowania i uszczegółowienia przepisów obejmujących materię planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz programu wodno-środowiskowego kraju zapewni synergię z postanowieniami Ramowej Dyrektywy Wodnej w tym obszarze.

3.1. Przepisy nowej ustawy – Prawo wodne dokonujące transpozycji postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w tym zakresie (art. 11 oraz art. 13 tej dyrektywy) zostały ponownie zredagowane z uwzględnieniem konieczności zachowania właściwej hierarchii poszczególnych dokumentów planistycznych.

W celu zapewnienia ochrony ludzi i mienia przed powodzią:

1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego, decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy.

2) poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w decyzjach lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, dotyczących nieruchomości w całości lub w części położonych na tych obszarach.

3.2. Projekty:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- 2) strategii rozwoju województwa,
- 3) planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- 4) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 5) decyzji o warunkach zabudowy,
- 6) decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 7) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej,
- 8) ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego

- wymagają uzgodnienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania przestrzennego nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Uzgodnienia, o których mowa powyżej, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie dokonuje w drodze decyzji. W decyzji, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie określa wymagania lub warunki dla:

- 1) planowanej zabudowy,
- 2) planowanego zagospodarowania przestrzennego

- nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Uzgodnienia odmawia się jeżeli planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie przestrzenne nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią:

- 1) naruszają ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- 2) naruszają ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza;
- 3) stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków;
- 4) naruszają funkcjonowanie infrastruktury krytycznej w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- 5) utrudniają zarządzania ryzykiem powodziowym.

3.3. Procedura uzgodnieniowa opisana w pkt 3.2 zastępuje zakazy obowiązujące dotychczas na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz procedurę uzyskiwania odstępstw od tych zakazów w zakresie planowanej zabudowy.

4. Doprecyzowanie regulacji w materii prawnej obejmującej cele środowiskowe i zasady ochrony wód, w celu położenia nacisku na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód, w miejsce nacisku na obowiązek ich utrzymywania.

Mając na uwadze, że celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, obowiązki organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami będą doprecyzowane przez położenie nacisku na ochronę tych wód przed zanieczyszczeniem oraz na osiągnięcie właściwych celów środowiskowych, a nie na utrzymywanie tych wód, rozumiane jako wykonywanie na tych wodach robót o charakterze utrzymaniowym.

5. Dyrektywa azotanowa.

5.1. W związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazującym na niewypełnienie przez Polskę zobowiązań wynikających z dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rodz. 15, t. 2, str. 68) – „dyrektywy azotanowej”, w projekcie ustawy zawarto propozycję regulacji zmierzającej do wprowadzenia jednego programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

5.2. Istotą przedmiotowej propozycji jest ustanowienie na terenie całego kraju jednego programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, bez wyznaczania na obszarów szczególnego narażenia na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN). Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 5 dyrektywy azotanowej *„Państwa Członkowskie są zwolnione z obowiązku określania szczególnych stref zagrożenia, jeśli ustanawiają i stosują programy działania określonej w art. 5 zgodnie z niniejszą dyrektywą, na całym terytorium kraju.”* W świetle tej regulacji, możliwe jest wprowadzenie programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, z pominięciem wyznaczania obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (OSN), o których mowa w art. 2 lit. k oraz art. 3 ust. 2 dyrektywy azotanowej.

5.3. Takie rozwiązanie stanowi dopuszczalną przez dyrektywę azotanową alternatywę dla wyznaczania OSN i ustanawiania dla tych OSN jednostkowych programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Propozycja wprowadzenia jednego programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze

źródeł rolniczych została poparta doświadczeniami innych państw w tym Niemiec i Austrii.

5.4. W celu ograniczenia odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych, zostanie opracowany i wdrożony na terenie całego kraju program działań mających na celu ograniczenie odpływu tych związków ze źródeł rolniczych, zwany dalej „programem działań”. Program działań będą obowiązywać stosować podmioty wykonujące działalność rolniczą.

5.4.1. Program działań będzie zawierał środki służące ograniczeniu odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych oraz sposób postępowania w zakresie praktyki rolniczej w szczególności związanej z procesami nawożenia, gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik w rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Środki oraz sposób postępowania będą mogły być zróżnicowane w zależności od części obszaru kraju z uwzględnieniem:

- 1) warunków glebowych, rodzaju gleby i nachylenia terenu,
- 2) warunków środowiska, klimatycznych, opadowych i nawadniania,
- 3) zagospodarowania gruntów oraz praktyki rolniczej, w tym systemu płodozmienu.

5.4.2. Projekt programu działań opracuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa.

5.4.3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa opracowuje projekt programu działań. W projekcie programu działań minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi harmonogramy: rzeczowy, czasowy i finansowy realizacji środków służące ograniczeniu odpływu azotanów ze źródeł rolniczych oraz sposób postępowania w zakresie praktyki rolniczej. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, opracowując projekt programu działań, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej uzgadnia zakres i sposób uwzględnienia uwag do projektu programu działań z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rada Ministrów przyjmuje program działań, w drodze rozporządzenia, kierując się

koniecznością ograniczenia odpływu azotanów ze źródeł rolniczych. Program działań podlega przeglądowi co 4 lata oraz w razie potrzeby aktualizacji.

5.4.4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej dokona oceny skuteczności programu działań oraz ustalenia stopnia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Monitoring służący dokonaniu oceny skuteczności programu działań oraz ustaleniu stopnia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych będzie wykonywany w ramach państwowego monitoringu środowiska. Organ ochrony środowiska będzie dokonywał kontroli wypełniania obowiązków przez prowadzących działalność rolniczą w związku z realizacją programu działań.

5.4.5. Według zaproponowanych kryteriów nowy program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych będzie zobligowane do realizacji 466 tys. gospodarstw rolniczych w kraju. Spocznie na nich obowiązek prowadzenia dokumentacji wszystkich zabiegów związanych z nawożeniem azotowym oraz na części z nich dodatkowo sporządzania średniorocznego planu nawożenia azotem. Wydatki wynikające z tych obowiązków zostały oszacowane na 41,3 mln zł rocznie, z tego 80% stanowić będą koszty pracy. Jednak poprawa racjonalności nawożenia azotem może również dać wymierne korzyści samym gospodarstwom rolnym. Dzięki ograniczeniom potencjalnych strat azotu poprzez optymalny dobór dawki nawozu do oczekiwanego plonu, gospodarstwa rolne mogą zaoszczędzić na wydatkach związanych z ich zakupem, lub uzyskać wpływy ze sprzedaży ich nadwyżek.

5.4.6. Nowe wymagania dotyczące przechowywania nawozów naturalnych będzie musiało spełnić ponad 335 tys. gospodarstw rolnych i spowodują wydatki inwestycyjne wynoszące około 754,7 mln zł. Wymóg ten będzie miał zapewne negatywny wpływ na ekonomię gospodarstw o średniej skali produkcji zwierzęcej (10-30 DJP), nie posiadających dostatecznej infrastruktury do przechowywania nawozów naturalnych pochodzenia zwierzęcego. Spowoduje to pogorszenie konkurencyjności zwłaszcza gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną i konie, których nie będzie stać na nowe inwestycje. Wydłużenie okresu na dostosowanie gospodarstw do wymogów programu działań, w zakresie przechowywania nawozów naturalnych, będzie wpływało pozytywnie na ich kondycję ekonomiczną.

5.4.7. Zakaz lokalizacji wodopojów dla zwierząt w wodach powierzchniowych według przeprowadzonych obliczeń oznaczać będzie potrzebę wydatków szacowana na około 15,2

mln zł. Jednak większość z nich będą stanowiły nakłady pracy głównie własnej samych posiadaczy zwierząt (udział około 85%).

5.4.8. Łącznie wprowadzenie nowego programu działań przy założeniu wyłączeniu wskazanych grup gospodarstw rolnych oznaczał będzie wydatki 811,2 mln zł. Większość z nich (jak już wspomniano 754,7 mln zł) – dostosowanie infrastruktury do przechowywania nawozów naturalnych pochodzenia zwierzęcego, będzie miało charakter inwestycji w środki trwałe. Roczne obciążenie wyniku finansowego kosztami ich amortyzacji będzie więc znacznie niższe. Uwzględniając średnio 25 letni okres użytkowania urządzeń i budowli do przechowywania nawozów naturalnych, w przypadku wykonania powyższych inwestycji szacowany poziom dodatkowych kosztów z tytułu zmian warunków przechowywania nawozów naturalnych wyniesie 30,2 mln zł rocznie. Dodatkowo jednak należy uwzględnić zmienny w czasie koszt kapitału, tj. odsetek w przypadku inwestycji finansowanych kredytami lub pożyczkami, czy też utraconych korzyści z zainwestowanego kapitału własnego – inwestycje sfinansowane środkami własnymi. W związku z tym zarówno na poziomie branży (branża zwierzęca), jak również na poziomie makro (całe rolnictwo) przewidywany jest wzrost kosztów produkcji i pogorszenie konkurencyjności rolnictwa.

5.4.9. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przekaze Komisji Europejskiej pierwsze sprawozdanie w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym upływają 4 lata od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzającego program działań, a następnie w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym upływają 4 lata od aktualizacji programu działań.

5.4.10. Ośrodki doradztwa rolniczego zapewnią prowadzenie szkoleń dla rolników, obejmujących praktyczne zagadnienia stosowania środków zawartych w programie działań oraz dostarczenie rolnikom informacji wspierających stosowanie zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej.

5.4.11. Podmioty prowadzące produkcję rolną, w związku z naruszeniem programu działań będą ponosiły opłatę z tego tytułu. Górne jednostkowe stawki opłaty będą wynosiły:

- 1) 2000 zł stosowanie nawozów niezgodnie z programem działań;
- 2) 3000 zł przechowywanie odchodów zwierzęcych niezgodnie z programem działań;
- 3) 500 zł za prowadzenie dokumentacji zabiegów agrotechnicznych związanych nawożeniem azotem niezgodnie z programem działań;
- 4) 500 zł za brak planu nawożenia azotem, jeżeli jest wymagany przez program działań.

5.5. Nowe zadania w zakresie realizacji postanowień dyrektywy azotanowej przypisane do kompetencji ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi będą realizowane w ramach środków określanych corocznie w ustawie budżetowej, bez konieczności dodatkowych zwiększeń.

5.6. Dodanie pkt 2a w art. 400a ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska umożliwi Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej finansowanie przedsięwzięć związanych z wdrożeniem programu działań mających na celu ograniczenie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych, poprzez instrumenty zwrotne, zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.

5.7. Zasady finansowania oraz dofinansowania ze środków NFOŚiGW oraz wfośigw są określone w przepisach ustawy – Prawo ochrony środowiska, i te zasady powinny być stosowane także w zakresie wsparcia przez NFOŚiGW i wfośigw udzielanego na realizację programu działań mających na celu ograniczenie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych.

IV. Pozostałe zakładane obszary regulacji.

1. Rozbudowanie oraz doprecyzowanie regulacji w zakresie systemu informacyjnego gospodarowania wodami.

1.1. Rozbudowanie oraz doprecyzowanie regulacji w zakresie systemu informacyjnego gospodarowania wodami, obejmie:

- 1) modyfikację zakresu upoważnienia dla ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej do wydania rozporządzenia określającego szczegółowy zakres informacji gromadzonych w systemie informacyjnym gospodarowania wodami;
- 2) jednoznaczne wskazanie rejestrów publicznych prowadzonych przez Wody Polskie, w tym ustanowienie rejestrów referencyjnych oraz określenie ich roli w infrastrukturze informacji przestrzennej;
- 3) wskazanie rejestrów publicznych prowadzonych w systemach teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych nałożonych na Wody Polskie oraz wskazanie zasad dostępu do zasobów informacji udostępnianych za pomocą tych systemów;

- 4) wprowadzenie możliwości współpracy Wody Polskie z podmiotami i organami administracji w celu współdzielenia informacji i wiedzy za pośrednictwem interoperacyjnych systemów teleinformatycznych;
- 5) wprowadzenie narzędzi prawnych do osiągnięcia interoperacyjności na poziomie organizacyjnym, semantycznym i technologicznym;
- 6) standardy techniczne w zakresie obsługi spraw administracyjnych w gospodarce wodnej oraz wymiany danych;
- 7) zakres integracji z elektroniczną platformą usług administracji publicznej „ePUAP” oraz potencjalnie z innymi projektami informatycznymi o zasięgu międzyresortowym;
- 8) zasady udostępniania i ponownego wykorzystania informacji zgromadzonych w systemie informacyjnym gospodarowania wodami, a w szczególności określenie zakresu i formy informacji podlegających nieodpłatnemu udostępnieniu oraz zasad naliczania opłat i zwolnienia z opłat w przypadku informacji niepodlegających bezpłatnemu udostępnieniu.

1.2. Przedmiotowe propozycje mają na celu doprecyzowanie regulacji z zakresu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji z systemu informacyjnego gospodarowania wodami, a także przyczynią się do zapewnienia odpowiedniego środowiska prawnego dla funkcjonowania nowoczesnych narzędzi informatycznych przeznaczonych do sprawnego zarządzania informacjami o gospodarowaniu wodami. Będzie także uwzględniona potrzeba modyfikacji obecnego systemu gromadzenia danych o presjach antropogenicznych na stan wód, niezbędną dla potrzeb właściwego planowania w gospodarowaniu wodami oraz przygotowania dokumentów planistycznych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej, dyrektywy morskiej czy też dyrektywy powodziowej – ma to ogromne znaczenie w aspekcie przekazywania Komisji Europejskiej raportów z realizacji szeregu dyrektyw, w których dane na ten sam temat bywają niespójne; system informacyjnego gospodarowania wodami powinien nie tylko dostarczać nowoczesne narzędzia, ale również dane, w tym dane o presjach.

2. Rozbudowanie oraz doprecyzowanie regulacji w zakresie wykonywania kontroli gospodarowania wodami.

Przewiduje się rozbudowanie oraz doprecyzowanie regulacji w zakresie kontroli gospodarowania wodami prowadzonej przez służby ministra właściwego do spraw

gospodarki wodnej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zakresu kontroli, sposobu jej wykonywania, uprawnień inspektorów oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, z założeniem, że:

- 1) uprawnienia inspektora zostały uzupełnione o prawo do:
  - a) utrwalania przebiegu i wyników oględzin, za pomocą aparatury i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku,
  - b) żądania wstrzymania korzystania z wód oraz powstrzymania się od wykonywania innych czynności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla przeprowadzenia badań i pomiarów,
  - c) żądania okazania dokumentów niezbędnych do wymierzenia mandatu lub kary grzywny,
  - d) wykonywania niezbędnych dla celów kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń sporządzanych na podstawie dokumentów, a w razie potrzeby żądania ich od podmiotu kontrolowanego,
  - e) sprawdzania tożsamości osób uczestniczących w kontroli gospodarowania wodami,
  - f) oceny sposobu i poprawności wykonywania pomiarów dotyczących korzystania z wód przez zakład;
- 2) kontrolę podmiotu przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia, które powinno zawierać:
  - a) wskazanie podstawy prawnej przeprowadzenia kontroli,
  - b) oznaczenie organu kontroli,
  - c) imię i nazwisko, stanowisko służbowe osoby upoważnionej do przeprowadzenia kontroli oraz numer jej legitymacji służbowej,
  - d) określenie zakresu przedmiotowego kontroli,
  - e) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji,
  - f) pouczenie kontrolowanego podmiotu o jego prawach i obowiązkach,
  - g) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 3) upoważnienie do przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy powinno dodatkowo zawierać:
  - a) oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą,
  - b) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 4) jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli, inspektorzy będą uprawnieni do przeprowadzania kontroli bez uprzedzenia i o każdej porze, po

okazaniu legitymacji służbowej, przy czym kontrolowanemu będzie należało niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia kontroli, doręczyć upoważnienie do przeprowadzenia kontroli;

- 5) inspektor będzie mógł przeprowadzić kontrolę bez udziału kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej w obecności innego pracownika kontrolowanego lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny;
- 6) wzór legitymacji inspektora oraz tryb jej wydawania i wymiany określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, zapewniając możliwość identyfikacji organu kontroli i osób wykonujących czynności kontrolne;
- 7) protokół kontroli będą podpisywać inspektor i kontrolowany, który będzie mógł wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi;
- 8) w razie odmowy podpisania protokołu, inspektor poczyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu będzie mógł w terminie 7 dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie - odmowa podpisania protokołu nie będzie stanowić przeszkody do podjęcia środków prawnych przewidzianych ustawą;
- 9) kontrolowany, w terminie wyznaczonym w zarządzeniu pokontrolnym, będzie obowiązany poinformować organ kontrolujący o realizacji zaleceń wskazanych w zarządzeniu pokontrolnym.

3. Wprowadzenie regulacji mającej na celu ujednoczenie zasad gospodarowania nieruchomościami pod urządzeniami wodnymi, urządzeniami wodnymi lub ich częściami, stanowiącymi własność Skarbu Państwa.

3.1. Przewiduje się wprowadzenie regulacji mającej na celu ujednoczenie zasad gospodarowania nieruchomościami pod urządzeniami wodnymi lub ich częściami, będącymi własnością Skarbu Państwa i poddanie ich jednemu reżimowi prawnemu. Istotne jest, że urządzenia wodne są specyficznym składnikiem majątku, który służy szerokiej gamie użytkowników wód zapewniając odpowiednie warunki korzystania z zasobów wodnych, pełniąc jednocześnie kluczową rolę w kształtowaniu zasobów wodnych, w tym ochrony przed powodzią oraz suszą. Określenie w jednej normie prawnej wspólnych zasad dysponowania tą częścią mienia Skarbu Państwa przyczyni się do efektywniejszego zarządzania zasobami wodnymi i planowania w gospodarowaniu zasobami wodnymi.

3.2. Aktualnie gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, na które składają się nieruchomości pod urządzeniami wodnymi oraz urządzenia wodne odbywa się na zasadach określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Rozwiązania przyjęte w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami nie są w stanie sprostać wymogom wynikającym z ustawy - Prawo wodne, w szczególności co do gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, jak i przekazywania podmiotom korzystającym z wód nieruchomości lub ich części w celu realizacji planowanych przedsięwzięć. W praktyce występowały wątpliwości co do stosowania zasad wynikających z ustawy o gospodarce nieruchomościami przy jednoczesnym obowiązku stosowania procedur administracyjnych przy wydawaniu pozwoleń wodnoprawnych. Należy także dodać, że już w 2005 r. stosowanie ustawy o gospodarce nieruchomościami zostało wyłączone w stosunku do gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Dlatego też odrębne stosowanie dwóch różnych ustaw w odniesieniu do gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi oraz do nieruchomości tak silnie związanych z gospodarowaniem zasobami wodnymi rodzi konflikty tak społeczne, jak i instytucjonalne. Istotną zmianą jest zatem określenie zasad gospodarowania dotyczących nieruchomości, urządzeń wodnych związanych z gospodarką wodną w ustawie – Prawo wodne, co powinno zapewnić stosowanie jednolitych zasad gospodarowania tym mieniem. Dlatego proponuje się następujące rozwiązania prawne.

3.3. Gospodarowanie nieruchomościami pod urządzeniami wodnymi, urządzeniami wodnymi lub ich częściami, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, będącymi mieniem związanym z gospodarką wodną i niebędącymi gruntami pokrytymi wodami powierzchniowymi płynącymi będą wykonywały Wody Polskie – państwowa osoba prawna. Nieruchomości pod urządzeniami wodnymi, urządzenia wodne lub ich części, stanowiące własność Skarbu Państwa, wobec których uprawnienia właścicielskie będą wykonywały Wody Polskie – państwowa osoba prawna, staną się zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, do którego nie stosuje się przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami.

3.4. W nowej ustawie – Prawo wodne znajdują się regulacje dotyczące oddawania w użytkowanie, za opłatą roczną, gruntów pokrytych wodami, stanowiących własność Skarbu Państwa, niezbędnych do prowadzenia przedsięwzięć związanych z:

- 1) energetyką wodną,
- 2) transportem wodnym,
- 3) wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody,
- 4) wykonywaniem infrastruktury transportowej,
- 5) wykonywaniem infrastruktury przemysłowej, komunalnej lub rolnej,
- 6) działalnością służącą do uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb,
- 7) działalnością usługową służącą do innych celów niż określone w pkt 6,
- 8) wykonywaniem infrastruktury telekomunikacyjnej.

3.4.1. Umowa użytkowania będzie wymagał formy pisemnej, a do jej zawarcia upoważnione są odpowiednio Wody Polskie.

3.4.2. Wysokość opłaty rocznej za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, będzie ustalana proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności określonego w pozwoleniu wodnoprawnym, jeżeli jest on krótszy niż jeden rok lub dotyczy realizacji przedsięwzięć związanych z wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody.

3.4.3. Zwolnione z opłaty rocznej będą grunty pokryte wodami oddawane w użytkowanie:

- 1) jednostkom organizacyjnym zarządzającym wodami w imieniu Skarbu Państwa;
- 2) jednostkom samorządu terytorialnego dla potrzeb związanych z infrastrukturą transportową.

3.4.4. Warunkiem oddania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli jest ono wymagane przepisami ustawy.

3.4.5. Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana przez każdą ze stron w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania.

3.4.6. Grunty pokryte wodami, stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć innych niż określone pkt 4.15, będą użyczane na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

3.4.7. Wysokość opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami określi, w drodze rozporządzenia Rada Ministrów, uwzględniając rodzaj działalności, na potrzeby której następuje oddanie w użytkowanie, przy czym maksymalna opłata roczna za 1 m² gruntu nie może być wyższa niż 10 % przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.

3.4.8. Opłaty będą stanowiły dochód budżetu państwa, z tym że opłaty za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, wobec których prawa właścicielskie Skarbu Państwa wykonują Wody Polskie, będą stanowiły przychód Wód Polskich.

4. Modyfikacja i uszczegółowienie regulacji dotyczących jakości wody w kąpieliskach.

4.1. Zgodnie z oczekiwaniem Ministra Zdrowia nastąpi zmiana definicji „miejsca wykorzystywanego do kąpieli”, określonej w art. 9 pkt 5c ustawy – Prawo wodne, wprowadzonej ustawą z dnia 4 marca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne (Dz. U. z 2010 r., Nr 44, poz. 253) na „miejsca wykorzystywane incydentalnie/ okazjonalnie/ sporadycznie/ okolicznościowo do kąpieli”.

4.2. Pojęcie „miejsca wykorzystywanego do kąpieli” wykracza poza przepisy określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/7/WE z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącej zarządzaniem jakością wody w kąpieliskach i uchylającej dyrektywę 76/160/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 04.03.2006), jednak z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa osobom kąpiącym się podczas zorganizowanego krótkotrwałego wypoczynku letniego (obozy młodzieżowe, harcerskie, okazjonalnie ośrodki wypoczynkowe, to jest campingi, pola namiotowe lub gospodarstwa agroturystyczne) ustawodawca przewidział inną formę nadzoru sanitarnego nad jakością wody w zakresie zapewniającym wyeliminowanie zagrożeń zdrowotnych w czasie kąpieli, jednocześnie nie obciążając organizatorów wysokimi wymaganiami dyrektywy oraz dużymi kosztami inwestycyjnymi w infrastrukturę kąpieliska, niewspółmiernie wysokimi do przedsięwzięcia, jakim jest miejsce wykorzystywane do kąpieli. W przypadku tzw. tradycyjnych miejsc wykorzystywanych do kąpieli miał to być stan „przejściowy”, do czasu kiedy właściciel miejsca wykorzystywanego do kąpieli będzie dążył do zapewnienia lepszych warunków i zmieni jego status na kąpielisko.

4.3. Wprowadzenie definicji „kąpieliska” oraz definicji „miejsca wykorzystywanego do kąpielii” miało na celu wyraźne sprecyzowanie, że tylko kąpieliska, czyli miejsca wyznaczone uchwałą rady gminy, spełniają wszystkie obowiązujące wymagania dyrektywy, są pod stałym nadzorem i kąpiel w nich jest w pełni bezpieczna. Natomiast w pozostałych miejscach wykorzystywanych do kąpielii, które nie zostały wyznaczone przez radę gminy jako kąpieliska osoby kąpią się na własne ryzyko.

4.4. Należy wyraźnie zaznaczyć, że w chwili obecnej „miejsca wykorzystywane do kąpielii” stanowią wybieg organizatorów przed zorganizowaniem kąpielisk właśnie ze względu na określone w przepisach wysokie wymagania, które mają zapewnić kompleksowy nadzór nad jakością wody w kąpielisku, prowadzony nie tylko przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ale przede wszystkim przez organizatora. Początkowo „miejsca wykorzystywane do kąpielii” miały za sprawą woli i możliwości organizatorów podnosić swój status i zostać przekształcone w kąpieliska, jednak w praktyce okazało się, że organizatorzy kąpielisk, które nie spełniają wysokich kryteriów, by mogły funkcjonować, zamykają je na rzecz „miejsc wykorzystywanych do kąpielii”. Przed implementacją dyrektywy 2006/7/WE organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zewidencjonowały blisko 1480 kąpielisk, w tym 1160 niezorganizowanych, tradycyjnie wykorzystywanych przez ludność do kąpielii, zaś obecnie jest ich 204 i ich liczba systematycznie maleje. Widać zatem, że podjęcie intensywnych działań mających na celu poprawę jakości wody i ochronę zdrowia w takich miejscach nie znajduje pokrycia w rzeczywistości, co było pierwotnym zamysłem ustawodawcy.

4.5. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkich osób korzystających z tej formy rekreacji, dla sytuacji wyjątkowych – w projekcie określonych jako „miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii” dano możliwość organizowania tej formy wypoczynku, jednakże w ograniczonym zakresie, tak aby organizatorzy, w sytuacjach w których mogą utworzyć kąpielisko – nie uchylali się od tego obowiązku. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii może funkcjonować przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, po uzyskaniu zgody rady gminy wydanej w drodze uchwały.

4.6. Wprowadzenie przepisów art. 72 ma na celu pełną implementację dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz dyrektywy 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego

2006 r. dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylającej dyrektywę 76/160/EWG. Warunkiem wprowadzenia alternatywnych badań na rynek polski jest przedstawienie dokumentacji potwierdzającej równoważność oferowanej metody alternatywnej do referencyjnych metod mikrobiologicznych badań wody, określonych w ww. dyrektywach, wykonanych zgodnie z normą PN-EN ISO 17994:2004 Jakość wody – Kryteria dotyczące ustalania równoważności pomiędzy metodami mikrobiologicznymi uznanymi na podstawie Decyzji Komisji z dnia 21 stycznia 2009 r. określającej zgodnie z dyrektywą 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady normę ISO 17994:2004(E) jako normę równoważności metod mikrobiologicznych (notyfikowana jako dokument nr C(2009)119) (2009/64/WE). Konieczność doprecyzowania, iż badania równoważności metody dokonuje się w krajowych laboratoriach akredytowanych wynika z faktu, iż norma zawiera nieprecyzyjne przepisy w tym zakresie, mogące rodzić wątpliwości, czy wykazując równoważność metod można wykorzystać badania wykonane w laboratoriach położonych na terenie innych Państw Członkowskich UE.

4.7. W związku z przekazaną przez Najwyższą Izbę Kontroli Informacją o wynikach kontroli organizacji i utrzymania kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli, po zapoznaniu się z wnioskami z przeprowadzonej kontroli dokonano zmian w projekcie ustawy – Prawo wodne zmierzających do wykonania zaleceń NIK adresowanych do Ministra Środowiska. W art. 38 nałożono na organy gminy obowiązek prowadzenia ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Konsekwencją wprowadzenia tego obowiązku jest zmiana delegacji zawartej w art. 46, stanowiącej upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia, działającego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej do określenia, w drodze rozporządzenia szczegółowego zakresu danych i informacji objętych ewidencją kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. W art. 40 zobowiązano organizatora miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli do informowania państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o planowanym terminie wykonania nadań jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

5. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wody zarówno na wniosek, jak i z urzędu.

5.1. Zmiana podejścia do polityki wodnej i właściwe zarządzanie planami zagospodarowania wód w ujęciu dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa wszelkich warstw wodonośnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i zagwarantowanie, że w przyszłości jakość tych wód nie zmieni się w stopniu zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi. Dodatkowo, należy mieć na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami, bez uszczerbku dla zdrowia ludzkiego i środowiska, zgodnie z przepisami obecnej ustawy – Prawo wodne.

5.2. Komisja Europejska wychodząc naprzeciw potrzebie weryfikacji monitorowania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi celem zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody do spożycia, w świetle zarówno postępu naukowego jak również wytycznych WHO dotyczących jakości wody do picia, przyjęła Dyrektywę Komisji (UE) 2015/1787 z dnia 6 października 2015 r. zmieniającą załączniki II oraz III do dyrektywy Rady 98/83/WE w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach programów monitorowania wody do spożycia przez ludzi Dyrektywa Komisji (UE) 2015/1787 zaleca m.in. sprawdzanie, czy istniejące środki kontroli ryzyka dla zdrowia ludzkiego w całym łańcuchu dostaw wody od zlewiska poprzez pobór, uzdatnianie i przechowywanie aż do dystrybucji funkcjonują skutecznie oraz czy woda w punkcie zgodności jest zdatna do użycia i jest czysta. Oznacza to prowadzenie na każdym etapie dostawy wody, czyli od „ujęcia do kranu” działań, które mają na celu ochronę zdrowia ludzkiego.

Ponadto, w preambule Dyrektywy Komisji (UE) 2015/1787 wskazano, iż zalecane przez Światową Organizację Zdrowia od 2004 r. podejście polegające na wdrożeniu Planów Bezpieczeństwa Wody (WSP), które jest oparte na zasadach oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem określonych w Wytycznych dotyczących jakości wody do picia, stanowi zasady uznane na poziomie międzynarodowym, na których opierają się produkcja, dystrybucja, monitorowanie i analiza parametrów wody do spożycia. Dyrektywa Komisji (UE) 2015/1787 wprowadza możliwość dla państw członkowskich stosowania odstępstw od parametrów i częstotliwości pobierania próbek wody do spożycia przez ludzi określonych w Dyrektywie, pod warunkiem przeprowadzenia wcześniejszej oceny ryzyka w sposób wskazany w Dyrektywie Komisji (UE) 2015/1787, która stanowi podstawowy element WSP.

Zalecenia Komisji Europejskiej i Światowej Organizacji Zdrowia dotyczące wdrażania programu monitorowania wody w całym łańcuchu dostaw wody to przede wszystkim ochrona i nadzór nad strefami ochronnymi dla ujęć wody w systemie zarządzania bezpieczeństwem wody. Należy podkreślić, iż obecnie występuje wyraźna tendencja wielu państw członkowskich do dążenia, aby na każdym etapie dostaw wody wprowadzić procedury mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrywania w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

5.3. Aktualnie strefy ochronne ujęć wody są ustanawiane na wniosek właściciela ujęcia wody i jako takie nie mają charakteru obligatoryjnego, co oznacza, że może dość do sytuacji, w której ujęcie wody powinno być chronione przez ustanowienie strefy ochronnej, a jego właściciel nie jest zainteresowany ustanowieniem takiej strefy. Argumentacja Ministra Zdrowia daje podstawę do wprowadzenia zmian w tym obszarze. Wojewoda będzie więc ustanawiał strefy ochronne ujęć wody zarówno z urzędu, jak i na wniosek właściciela ujęcia wody.

5.4. Strefy ochronne ujęć i źródeł wody pod rządami ustawy – Prawo wodne z 1974 r. były ustanawiane z urzędu, na koszt właścicieli, w drodze decyzji administracyjnych wydawanych przez starostów albo wojewodów. Ustawa - Prawo wodne z 2001 r. dokonała istotnych zmian w tym zakresie. Strefy ochronne ujęć wody obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej są aktualnie ustanawiane w drodze decyzji przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawego. Strefy ochronne obejmujące zarówno teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Wprowadzono także zasadę ustanawiania stref ochronnych na wniosek, nie przewidując ustanawiania stref ochronnych ujęć wody z urzędu. Zniesiono więc prawny obowiązek chronienia ujęć wody przy pomocy stref ochronnych, pozostawiając decyzję w tym zakresie właścicielowi ujęcia wody. Odejście od ustanawiania stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej w drodze decyzji administracyjnej na rzecz ich ustanawiania w drodze aktu prawa miejscowego, wynikało z tego, że regulacje skutkujące ograniczeniem prawa własności nieruchomości, powinny być, co do zasady, wprowadzane przepisami prawa – w tym przypadku prawa miejscowego, a nie decyzją administracyjną. Konsekwencją tego jest wprowadzenie obowiązku odszkodowawczego z tytułu ograniczenia lub wyłączenia możliwości z

korzystania z nieruchomości w dotychczasowym zakresie, wskutek wejścia w życie aktu prawa miejscowego, w szczególności ustanawiającego strefę ochronną. Obowiązek odszkodowawczy został nałożony na właściciela ujęcia wody. Akty prawa miejscowego podlegają procedurze konsultacji społecznych. Akty prawa miejscowego są ponadto ogłaszane w Dziennikach Urzędowych wojewodów, co oznacza, że treść aktów normatywnych ustanawiających strefy ochronne jest dostępna dla szerokiego kręgu odbiorców. Sprzyja to pewności prawa w tym obszarze.

5.5. Po wejściu w życie ustawy – Prawo wodne z 2001 r. kwestia stref ochronnych ujęć wody obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej narażała wiele problemów natury prawnej i faktycznej, wynikających zarówno ze zmiany formy prawnej jak i merytorycznych niezgodności dotychczasowych stref ochronnych z przepisami nowej ustawy. Szczególnym utrudnieniem była procedura dokonywania zmian w zakresie treści uregulowań w strefach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy – Prawo wodne z 1974 r., gdyż dokonywano zmian treści decyzji przy pomocy aktów prawa miejscowego.

5.6. W toku prac nad nowelizacją ustawy – Prawo wodne z 2011 r., na etapie prac parlamentarnych, dokonano wprowadzenia przepisu stanowiącego o wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 2012 r. stref ochronnych ujęć wody ustanowionych przed dniem 1 stycznia 2002 r., to jest przed dniem wejścia w życie obowiązującego Prawa wodnego. Uzasadnieniem poprawki był fakt, że w obrocie prawnym znajdowały się zarówno strefy ochronne ujęć wody ustanawiane przed dniem 1 stycznia 2002 r. w drodze decyzji, a w szczególności strefy ochronne ujęć wody posiadające teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanawiane w drodze decyzji wojewodów, jak również strefy ochronne ujęć wody ustanawiane na podstawie obowiązującej ustawy – Prawo wodne. Na skutek wejścia w życie nowej ustawy – Prawo wodne, która zawiera w dużej mierze odmienne regulacje w zakresie stref ochronnych ujęć wody, a w szczególności przypisuje kompetencję do ustanawiania stref ochronnych posiadających teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej dyrektorom regionalnych zarządów gospodarki wodnej w drodze aktów prawa miejscowego, system prawny w tym obszarze wymagał uspoźnienia. Mając na uwadze fakt, iż zasadnicza część stref ochronnych ustanowionych w drodze decyzji przed dniem 1 stycznia 2002 r. (czyli na podstawie Prawa wodnego z 1974 r.) zawierała nakazy, zakazy i ograniczenia niezgodne z nowym Prawem wodnym

albo wymagające zmiany z przyczyn merytorycznych, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej wprowadzali w tych strefach zmiany w drodze aktów prawa miejscowego. Istnieją więc liczne przypadki, w których katalog nakazów, zakazów i ograniczeń określonych dla strefy ochronnej trzeba odczytywać zarówno z decyzji administracyjnej jak i z rozporządzenia dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Sytuacja taka rodziła zasadnicze problemy prawne i praktyczne, których nie udało się w całości wyeliminować przez wprowadzanie przepisów przejściowych w tej materii w 2001 oraz 2003 r. Brakowało także w tej dziedzinie ugruntowanej linii orzeczniczej. Usunięcie z obrotu prawnego stref ochronnych ujęć wody ustanowionych przed dniem wejścia w życie nowego Prawa wodnego, wraz z zaproponowanym adekwatnym okresem *vacatio legis*, miało spowodować uporządkowanie stanu prawnego w tej dziedzinie oraz wykluczyć zasadnicze wątpliwości co do obowiązywania na danym terenie stref ochronnych ustanowionych decyzjami.

5.7. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159), zawierająca w art. 21 ust. 1 przepis stanowiący, że strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasają z dniem 31 grudnia 2012 r., weszła w życie z dniem 18 marca 2011 r. Jak więc wskazano wyżej, przepis art. 21 ust. 1 posiadał na tyle długie *vacatio legis*, że właściciele ujęć wód chronionych strefami ochronnymi ustanowionymi przed dniem 1 stycznia 2002 r. mieli odpowiednio długi czas na złożenie wniosków o ustanowienie stref ochronnych na podstawie obowiązujących przepisów. Ustawodawca zapewnił więc zainteresowanym właścicielom ujęć wody czas adekwatny do złożenia stosownych wniosków o ustanowienie stref ochronnych i wydania przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej aktów prawa miejscowego. Zachowane więc zostały wszystkie standardy należytej legislacji.

5.8. Projekt ustawy przewidując ustanawianie stref ochronnych ujęć wody zarówno na wniosek jak i z urzędu, łączy zalety obu systemów, bowiem w sytuacji, gdy zachodzą uzasadnione przesłanki do ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody, a właściciel ujęcia wody nie składa wniosku o jej ustanowienie, właściwy organ uzyska możliwość ustanowienia takiej strefy, na koszt właściciela ujęcia wody.

5.8.1. Zgodnie z projektem ustawy strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej będzie się ustanawiać dla każdego ujęcia wody. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej będzie się ustanawiać z urzędu.

5.8.2. Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej będzie się ustanawiać:

- 1) na wniosek właściciela ujęcia wody;
- 2) z urzędu, jeżeli właściciel ujęcia wody nie złożył wniosku, o którym mowa w ust. 1, a z przeprowadzonej analizy ryzyka, o której mowa w ust 3, wynika podstawa do jej ustanowienia.

Strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej będzie się ustanawiać na podstawie analizy ryzyka obejmującej ocenę zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem czynników negatywnie wpływających na jakość ujmowanej wody, przeprowadzoną w oparciu o analizy hydrogeologiczne i hydrologiczne oraz dokumentację hydrogeologiczną hydrologiczną, analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu, a także o wyniki badania jakości ujmowanej wody. Analiza ryzyka będzie aktualizowana nie rzadziej niż co 10 lat, a w przypadku ujęć wody dostarczających mniej niż 1000 m³ wody na dobę – nie rzadziej niż co 20 lat. Analizę ryzyka przeprowadzi właściciel ujęcia wody.

5.8.3. Strefę ochronną, analogicznie jak w obowiązującym stanie prawnym będzie się ustanawiać na koszt właściciela ujęcia wody.

5.8.4. Strefę ochronną obejmującą:

- 1) wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, będzie ustanawiał organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego w drodze decyzji;
- 2) teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, będzie ustanawiał wojewoda, w drodze aktu prawa miejscowego.

5.8.5. W terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy właściwe organy, ustanowią strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wody, dla których dotychczas nie ustanowiono takich stref ochronnych. W terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, właściciele ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej na podstawie przepisów ustawy – Prawo wodne z 2002 r., przeprowadzą analizę ryzyka i złożą wnioski o ustanowienie stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, jeżeli jest to uzasadnione wynikami tej analizy.

V. Przepisy przejściowe i dostosowujące

1. Przepisy przejściowe i dostosowujące zawierają regulacje dotyczące w szczególności następujących aspektów wynikających z przewidywanych zmian ustawowych, obejmujące w szczególności:
  - 1) zniesienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
  - 2) przejęcie przez Wody Polskie dotychczasowych zadań i kompetencji Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw związane z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także inwestycjami w gospodarce wodnej;
  - 3) przejęcie przez Wody Polskie - państwową osobę prawną należności i zobowiązań regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
  - 4) trwały zarząd wód, gruntów pokrytych wodami oraz pozostałych nieruchomości, ustanowiony na rzecz regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw lub jednostek organizacyjnych samorządu województwa wykonujących zdania marszałków województw wygasa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
  - 5) powierzenie nowoutworzonej państwowej osobie prawnej wykonywania uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do wód oraz pozostałego mienia związanego z gospodarką wodną;
  - 6) wstąpienie przez Wody Polskie - państwową osobę prawną w prawa i obowiązki dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wynikające z zawartych umów i porozumień, według kryterium kompetencyjnego, co oznacza w szczególności, że Wody Polskie – państwowa osoba prawna wstąpi w prawa i obowiązki wynikające z zawartych przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej umów w przedmiocie oddania w użytkowanie stanowiących własność Skarbu Państwa gruntów pokrytych wodami oraz z umów i porozumień zawartych przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej w zakresie utrzymywania wód oraz prowadzenia inwestycji w gospodarce wodnej,
  - 7) wyposażenie Wód Polskich - państwowej osoby prawnej w lokale, z uwzględnieniem struktury organizacyjnej oraz obszarów działania tych podmiotów;

8) w terminie nie dłuższym niż do dnia wejścia w życie ustawy Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej opracuje i przekaze ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej wykaz pracowników Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz jednostek organizacyjnych utworzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, przejmowanych przez urząd zapewniający obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej oraz przez Wody Polskie, uwzględniając ich dotychczasowe przygotowanie zawodowe i zakres wykonywanych czynności oraz wskazując urząd zapewniający obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej albo Wody Polskie jako podmiot przejmujący zadania realizowane przez danego pracownika. Z upływem miesiąca od dnia podania wykazu pracownikom Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz jednostek organizacyjnych utworzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pracownicy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz jednostek organizacyjnych utworzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, ujęci w wykazie, stają się z mocy prawa pracownikami, odpowiednio:

- urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

9) W terminie nie dłuższym niż do dnia wejścia w życie ustawy dyrektor generalny urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej opracuje i przekaze ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej wykaz pracowników urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej przejmowanych przez Wody Polskie, uwzględniając ich dotychczasowe przygotowanie zawodowe i zakres wykonywanych czynności oraz Wody Polskie jako podmiot przejmujący zadania realizowane przez danego pracownika. Z upływem miesiąca od dnia podania wykazu pracownikom urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, pracownicy tego urzędu, ujęci w wykazie, stają się z mocy prawa pracownikami Wód Polskich.

10) W terminie nie dłuższym niż do dnia wejścia w życie ustawy marszałkowie województw oraz kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania marszałków województw, opracują i prześlą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz właściwym wojewodom, wykazy pracowników tych urzędów i jednostek organizacyjnych uwzględniając zakres wykonywanych dotychczas czynności. Z upływem miesiąca od dnia podania wykazów, o których mowa w ust. 2, pracownikom urzędów marszałkowskich oraz wojewódzkich samorządowych jednostek

organizacyjnych, pracownicy tych urzędów i jednostek organizacyjnych wymienieni w wykazach, o których mowa powyżej, stają się z mocy prawa pracownikami:

- Wód Polskich albo;
- właściwych urzędów wojewódzkich, jeżeli wykonują zadania związane z utrzymywaniem wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych.

- 11) określenie sposobu zakończenia postępowań administracyjnych wszczętych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów i niezakończonych ostatecznie do dnia ich uchylecia oraz sposobu i trybu przekazywania akt tych postępowań, z założeniem, że postępowania administracyjne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy nowej, zostały zakończone na podstawie przepisów dotychczasowych;
- 10) określenie sposobu, trybu i terminów przekazania dokumentów w związku ze zmianami w zakresie kompetencji poszczególnych organów;
- 11) utrzymanie w mocy aktów prawa miejscowego wydanych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów, przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowej oraz rozstrzygnięcie w przedmiocie możliwości dokonywania w nich zmian;
- 12) utrzymanie w mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień określonych w dotychczasowych przepisach, przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowej oraz rozstrzygnięcie w przedmiocie możliwości dokonywania w nich zmian.

Va . Brak wpływu reformy instytucjonalnej na trwałość operacji w rozumieniu art. 57 ust. 1 rozporządzenia 1083/2006

W związku z tym, że reforma instytucjonalna dokonywana niniejszym projektem, będzie obejmować swym zakresem podmioty realizujące projekty współfinansowane ze środków europejskich, zmiany z niej wynikające powinny zostać ocenione pod kątem dochowania tzw. trwałości operacji (projektu).

Zgodnie z art. 57 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE 2006 L 210/25), „państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca zapewniają, aby operacja obejmująca inwestycje w infrastrukturę lub

inwestycje produkcyjne zachowała wkład funduszy wyłącznie jeżeli w terminie pięciu lat od jej zakończenia nie zostanie poddana zasadniczej modyfikacji wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej i mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny”.

W ramach realizacji tego obowiązku właściwe instytucje formułują w zawieranych z beneficjentami umowach o dofinansowanie nakaz takiego postępowania, aby w ciągu 5 lat od zrealizowania danego projektu nie został on poddany zasadniczej modyfikacji.

Przygotowując nowe Prawo wodne wzięto pod uwagę kwestie trwałości operacji, a projektowane rozwiązania prawne opracowano z uwzględnieniem wyników analizy przeprowadzonej według opisanego poniżej schematu.

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 listopada 2013 r. w sprawie C 388/12 Comune di Ancona przeciwko Regione Marche, analizę spełnienia warunków określonych w przywołanym przepisie należy przeprowadzić w następującej kolejności:

1. Najpierw należy ustalić, czy modyfikacja projektu wynika ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej. Przy sprawdzaniu tego, czy warunek ten został spełniony, należy ocenić leżące u podstaw badanej modyfikacji czynniki stanowiące jej przyczynę.

2. Następnie należy zbadać, czy modyfikacja projektu miała wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji bądź powodowała uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny.

3. Na zakończenie, po przeanalizowaniu ww. warunków, należy sprawdzić, czy rozpatrywane modyfikacje są znaczne.

Aby dana modyfikacja wiązała się z naruszeniem trwałości projektu musi zostać spełniona jednocześnie przynajmniej jedna przesłanka należąca do pierwszej grupy oraz jedna przesłanka należąca do drugiej grupy, a także przesłanka trzecia.

Zgodnie z interpretacją zawartą w punkcie 37 opracowania pt.: Zagadnienia zachowania trwałości projektu współfinansowanego z funduszy europejskich wskazano, że „za zmianę charakteru własności uznaje się prawne jej przeniesienie na inny podmiot.”. Mając na uwadze założenia reformy systemu organów administracji wodnej, należy uznać, że taka

zmiana powoduje zmianę charakteru własności. Niemniej jednak, z uwagi na przejęcie praw i obowiązków przez Wody Polskie w ramach sukcesji uniwersalnej (zgodnie z przepisem art. 514 ust. 1 projektu ustawy Prawo wodne) nie zachodzi ryzyko wystąpienia (przesłanki „zaprzestania działalności produkcyjnej”, której zaistnienie stanowi o możliwości naruszenia trwałości projektu wskazanej w art. 57 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z uwagi na wskazane poniżej okoliczności.

Analizując drugą z przesłanek tj. zaprzestanie działalności produkcyjnej należy przyjąć, że jest to działalność, w wyniku której produkowane są dobra lub świadczone są usługi. Zaprzestanie działalności produkcyjnej ma miejsce wówczas, gdy dochodzi do trwałego przerwania działań bezpośrednio związanych z realizowanym projektem. W związku z obowiązkiem wyrażonym w art. 514. ust. 2 projektu ustawy Prawo wodne tj. realizacja zadań wynikających z umów po zakończeniu realizacji przedsięwzięć należy przyjąć, że również w odniesieniu do tej przesłanki nie zostanie naruszona trwałość projektu.

W kontekście drugiej grupy przesłanek (pkt 2 powyżej) w związku z uzyskaniem przez Wody Polskie statusu „strony umów dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych na wodach publicznych będących własnością Skarbu Państwa dofinansowanych ze środków europejskich”, o których mowa w art. 512 projektu ustawy Prawo wodne, zgodnie z ww. interpretacją istnieje ryzyko wystąpienia przesłanki nieuzasadnionej korzyści wskazanej w art. 57 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (po stronie Wód Polskich).

Korzyść oznacza każdą korzyść gospodarczą, której dane przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych. Jest to przysporzenie majątkowe, w tym uzyskanie przychodu, zwolnienie z długu lub uniknięcie straty, a także uzyskanie pozycji ekonomicznie lepszej niż możliwa do uzyskania przez inne podmioty w tych samych warunkach, które nastąpiło w wyniku zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej. Korzyść nieuzasadniona (ostatecznie naruszająca trwałość projektu) to ta, która jest nie do pogodzenia z celami pomocy realizowanej przez zaangażowanie środków funduszy UE oraz celami dofinansowania danego działania.

Niemniej jednak wydaje się, że poprzez uzyskanie ww. uprawnień przez Wody Polskie oraz inne zmiany w strukturze instytucjonalnej systemu zarządzania wodami wskazana przesłanka nie spowoduje naruszenia trwałości projektów. Powyższe jest związane z faktem, że

ewentualne korzyści, o ile wystąpią z punktu widzenia wdrażania programów operacyjnych będą miały charakter uzasadniony z uwagi na ich wykorzystanie dla realizacji określonych zadań publicznych, dotychczas realizowanych przez zlikwidowane instytucje.

VI. Zmiany w innych ustawach

Projekt zakłada wprowadzenie zmian w następujących przepisach obowiązujących:

- w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2014 r. poz. 700 oraz z 2015 r. poz. 349);
- w ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652);
- w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934 i 1014 oraz z 2015 r. 1642);
- w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1187, z 2013 r. poz. 155 z 2014 r. poz. 1133 oraz z 2014, poz. 349);
- w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1392 i 1890);
- w ustawie z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. Nr 84, poz. 906, z 2010 r. Nr 149, poz. 996 oraz z 2014 r. poz. 768);
- w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139);
- w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 oraz poz. 443);

- w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1594, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 687 oraz z 2014 r. poz. 40);
- w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. , poz. 1651);
- w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2014, poz. 1448 i 1856);
- w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r. poz. 474);
- w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r. poz. 210 i poz. 1101 oraz z 2015 r. poz. 277);
- w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166);
- w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2015 r. poz. 625);
- w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.);
- w ustawie 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i organach administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525);
- w ustawie z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr 42, poz. 340 i Nr 161, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 951);
- w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2014 r. poz. 1501);
- w ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. Nr 76, poz. 489 oraz z 2012 r. poz. 951);
- w ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675, z późn. zm.);

- w ustawie z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. Nr 143, poz. 963, z 2012 r. poz. 951 oraz z 2014 r. poz. 40 i 850);
- w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r., poz. 196, z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. Nr 135, poz. 789, z 2012 r. poz. 951 oraz z 2014 r. poz. 40);
- w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240);
- w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1385, z późn. zm.)
- w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

VII. Notyfikacja

Projektowane regulacje ustawy – Prawo wodne w art. 281 zobowiązują w szczególności podmioty korzystające z usług wodnych do posiadania urządzeń służących do pomiaru ilości pobieranej wody oraz odprowadzanych wód lub ścieków. Urządzenia do pomiarów, o których mowa w poprzednim zdaniu, powinny być zatwierdzone przez „Wody Polskie”. Projektowany przepis przewidujący zatwierdzanie urządzeń pomiarowych może spełniać kryteria uznania go za tzw. „inne wymagania” w myśl dyrektywy 2015/1535/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego. W związku z powyższym, MSZ zasygnalizował możliwość wprowadzenia przez projektowaną ustawę przepisów wymagających notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie określonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

VIII. Informacja o skutkach stosowania ustawy po 5 latach od jej wejścia w życie.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, z dniem następującym po upływie 5 lat od jej wejścia w życie, przedstawi Sejmowi informację o skutkach jej stosowania, obejmującą w szczególności informacje dotyczące:

- 1) dostępności i jakości wody dla ludności i gospodarki;
- 2) ochrony przed powodzią oraz suszą;
- 3) kosztów ponoszonych przez poszczególne sektory gospodarki z tytułu poboru wody;
- 4) kosztów ponoszonych przez prowadzących działalność gospodarczą z tytułu poboru wody.

IX. Skutki finansowe

Szczegółowe informacje na temat skutków finansowych oraz społeczno-gospodarczych projektu ustawy zostały opisane w Ocenie Skutków Regulacji.

X. Wejście w życie nowej ustawy – Prawo wodne

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 102 112, art. 488, art. 494, art. 498, art. 511 ust. 2 i 3, art. 517, art. 537 ust. 2, art. 524-526 oraz art. 548, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 196 ust. 14, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r.;
- 3) art. 282 ust. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

